

การเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทย
ระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน

นายฉัตรชัย อธิเกียรติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา

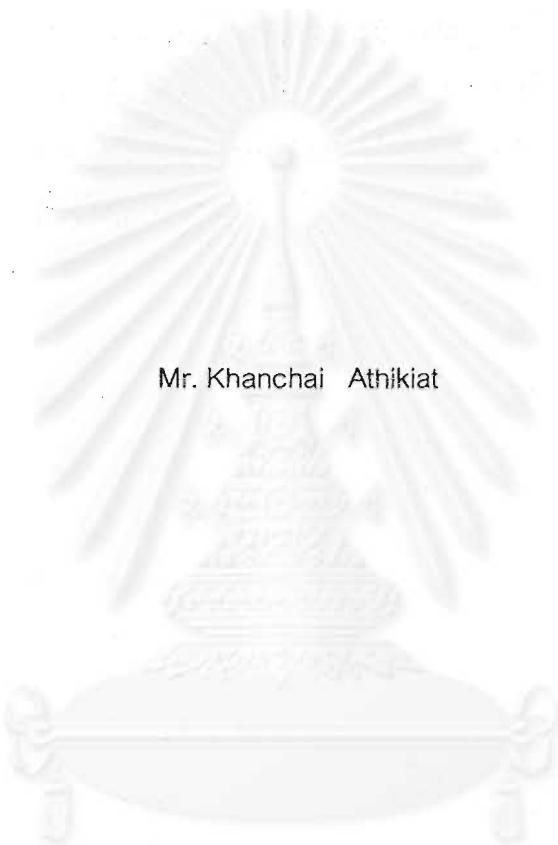
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-0900-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARISON OF MATHAYOM SUKSA TWO STUDENTS' ABILITIES
TO RECALL THAI POETRY BETWEEN GROUPS RECITING
FROM LISTENING AND FROM READING

Mr. Khanchai Athikiat

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Teaching Thai Language

Department of Secondary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-0900-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใน
การจำบทร้อยกรองภาษาไทย: ระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและ
ฝึกท่องจากการอ่าน

โดย นายชัณธ์ชัย อธิเกียรติ

สาขาวิชา การสอนภาษาไทย

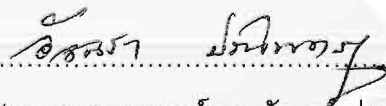
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์จิตต์นิภา ศรีไสย์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมณา อุทัยรัตน์

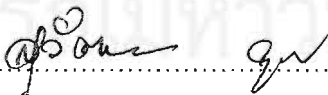
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา ประไพตระกูล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ จิตต์นิภา ศรีไสย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมณา อุทัยรัตน์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลพร บัณฑิตยานนท์)

นายชัณธ์ชัย อธิเกียรติ: การเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน (A COMPARISON OF MATHAYOM SUKSA TWO STUDENTS' ABILITIES TO RECALL THAI POETRY BETWEEN GROUPS RECITING FROM LISTENING AND FROM READING) อ.ที่ปรึกษา: รศ. จิตต์นิภา ศรีไสย์, อ.ที่ปรึกษาร่วม: รศ.ดร. สุวัฒนา อุทัยรัตน์, 109 หน้า. ISBN 974-17-0900-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน และเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ปีการศึกษา 2544 จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการสอนการฝึกท่องบทร้อยกรอง จำนวน 6 คาบ สำหรับกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและสำหรับกลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง เป็นข้อสอบแบบอัตนัย วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคำนวณค่าเฉลี่ยร้อยละ ($\bar{X}_{ร้อยละ}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่า t-test ด้วยโปรแกรม SPSS/PC

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทย กลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทย กลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่านกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
3. ความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยของนักเรียนที่ฝึกท่องจากการฟัง สูงกว่า นักเรียนที่ฝึกท่องจากการอ่าน

ภาควิชา มัธยมศึกษา

สาขาวิชา การสอนภาษาไทย

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อผู้ผลิต ชัณธ์ชัย

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4283666027: MAJOR TEACHING THAI LANGUAGE

KEY WORD: ABILITIES TO RECALL / THAI POETRY / MATHAYOM SUKSA TWO STUDENTS

KHANCHAI ATHIKIAT: A COMPARISON OF MATHAYOM SUKSA TWO STUDENTS' ABILITIES TO RECALL THAI POETRY BETWEEN GROUPS RECITING FROM LISTENING AND FROM READING. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. CHITTNIPIA SRISAI. THESIS CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. SUWATTANA UTAIRAT, Ph.D. 109 PP. ISBN 974-17-0900-5

The objectives of the study were to investigate abilities of mathayom sukxa two students at Chulalongkorn University Demonstration School to recall Thai poetry from listening and reading in 2001 academic year. The data were gathered from two classes and each class contained 34 students by using six poetry recitation lesson plans for the group of students which recited from listening and for the group of students which recited from reading. The poetry recitation testings were administered to each group of subjects to check their abilities to recall Thai poetry. The data were analyzed by the SPSS/PC program to find \bar{X} , S.D. and t-test value.

The results revealed that:

1. The ability to memorize Thai poetry of mathayom sukxa two students who practise reciting from listening to Thai poetry were modrate.
2. The ability to memorize Thai poetry of mathayom sukxa two students who practise reciting from reading to Thai poetry were passed the lower criteria.
3. The ability to memorize Thai poetry of mathayom sukxa two students who practise reciting from listening is higher than of those who practise reciting from reading.

Department : Secondary Education
Field of study : Teaching Thai Language
Academic year : 2002

Student's signature.....*Khanchai Athikiat*
 Advisor's signature.....*Chittnipa Srisai*
 Co-Advisor's signature.....*Suwattana Utairat*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ จิตต์นิภา ศรีไสย์ และรองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา อุทัยรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา ประไพตระกูล ประธานกรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลพร บัณฑิตยานนท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่สละเวลาช่วยเหลือให้คำแนะนำในงานวิจัย รวมทั้งขอขอบคุณอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมารดาและครอบครัว อาจารย์หมวดวิชา ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ที่ให้ความห่วงใยและ ให้กำลังใจจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี

ชัณธ์ชัย อธิเกียรติ

าลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
บทคัดย่อกรอง	7
ความหมาย ความเป็นมา ประเภทและลักษณะบังคับของบทคัดย่อกรอง....	7
ความหมาย ความเป็นมา และลักษณะบังคับของกลอนสุภาพ	10
ความหมาย ความเป็นมา และลักษณะบังคับของโคลงสี่สุภาพ	14
ความสามารถในการจำ	17
ความหมายของความสามารถในการจำ	17
ระบบความจำ กระบวนการของการจำ และวิธีของการจำ	17
การทดสอบความสามารถในการจำ	20
เทคนิคในการช่วยจำ	21
การท่องจำบทคัดย่อกรอง	23
ความหมายของการท่องจำบทคัดย่อกรอง.....	23
กลวิธีการฝึกท่องจำบทคัดย่อกรอง.....	24
เกณฑ์การคัดเลือกบทคัดย่อกรองสำหรับการท่องจำ	26
การสอนให้นักเรียนท่องจำบทคัดย่อกรอง	26
เกณฑ์การวัดความสามารถในการท่องจำบทคัดย่อกรอง.....	29

การฟัง	30
ความหมายของการฟัง	30
ระดับของการฟัง	30
การอ่าน	32
ความหมายของการอ่าน	32
ประเภทของการอ่าน	32
ขั้นตอนการฝึกการอ่านออกเสียง	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
งานวิจัยในประเทศ	35
งานวิจัยต่างประเทศ	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
การศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
การกำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร	41
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	42
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การดำเนินการทดลอง	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	50
สรุปผลการวิจัย	50
อภิปรายผล	52
ข้อเสนอแนะ	53
รายการอ้างอิง	55
ภาคผนวก	62
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	63
ภาคผนวก ข รายชื่อนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	65
ภาคผนวก ค ตารางคะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำ.....	68
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	77
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	107

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการฟังกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ.....	46
2 ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทย ที่ฝึกท่องจากการอ่านกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ	47
3 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน.....	48
4 ค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามระดับความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการฟัง.....	49
5 ค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามระดับความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการอ่าน.....	49

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร ในหมู่คนไทยด้วยกันนั้นภาษาที่ใช้สื่อสารให้เข้าใจกันย่อมเป็นภาษาไทย นอกจากภาษาไทยจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เป็นสัญลักษณ์แสดงความเป็นชาติและความมั่นคงของชาติแล้ว ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้วิชาการแขนงต่าง ๆ อีกด้วย

ด้วยเหตุที่ภาษาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นรายวิชาบังคับทั้งในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนร้อยกรอง เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจความรู้สึกและความนึกคิดของเพื่อนมนุษย์ และเพื่อเข้าถึงศิลปะอันเป็นสมบัติของชาติ ดังที่ วาสนา บุญสม (2540) ได้กล่าวถึง ร้อยกรอง ไว้ว่า ร้อยกรองถือเป็นสมบัติของชาติที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนไทยมานาน อันเนื่องมาจากคนไทยเป็นชาติที่มีความละเอียดอ่อน นิยมใช้ร้อยกรองเป็นรูปแบบในการอบรมลูกหลาน นอกจากนี้ ภาษาร้อยกรองยังมีความไพเราะและมีสัมผัสคล้องจอง ซึ่งทำให้ผู้เรียนเพลิดเพลินและจดจำได้ง่าย จึงเหมาะสมที่จะใช้ถ่ายทอดความรู้หรือเรื่องราวต่างๆ

การสอนร้อยกรองจึงเป็นสิ่งสำคัญดังที่ สายใจ อินทร์พรหม (2529) กล่าวถึงการเรียนการสอนร้อยกรองว่า ถือเป็นหน้าที่ของครูภาษาไทยทุกคนที่จะต้องสอนให้นักเรียนเข้าถึงวรรณคดีประเภทร้อยกรองให้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษา (2542) ที่ว่า ครูจะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักชั้นลักษณะของร้อยกรอง ฝึกให้นักเรียนแต่งร้อยกรองและสอนให้นักเรียนรู้จักถอดความหมายของร้อยกรอง ครูควรจะให้ให้นักเรียนได้ท่องจำร้อยกรองที่ไพเราะและให้คิดสอใจ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้ง เห็นความงดงามของภาษาและวรรณคดีไทยที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติที่ควรค่าแก่การรักษาและสืบสานให้คงอยู่ตลอดไป รวมทั้งยังช่วยกล่อมเกลาจิตใจอันจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตที่ดีงามด้วย

ในการปลูกฝังให้นักเรียนเห็นความสำคัญและความไพเราะของบทร้อยกรองดังกล่าว คุณลักษณะข้างต้นนั้น ครูมักจะให้ให้นักเรียนได้ท่องจำบทร้อยกรองที่ถือว่าไพเราะซึ่งตัดตอนมาจากหนังสือวรรณคดี โดยนำมาให้ท่องประมาณ 3-4 หน้า โดยในระยะแรกนั้น การท่องจำบท

ร้อยกรองยังไม่มีรูปแบบที่แน่นอนและชัดเจน การท่องบทร้อยกรองอาจใช้เวลาเย็นก่อนเลิกเรียน และให้นักเรียนท่องพร้อมๆ กันทั้งห้อง เป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการ (2542) จึงได้กำหนดให้มีการท่องบทอาขยานอย่างจริงจังในสถานศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของภาษาไทยและซาบซึ้งในความไพเราะของบทร้อยกรอง
2. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์
3. เพื่อให้เป็นสื่อในการถ่ายทอดคุณธรรม คติธรรม และข้อคิดที่เป็นประโยชน์แก่เยาวชน
4. เพื่อส่งเสริมให้มีจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของคนในชาติในฐานะรกร่วมทางวัฒนธรรม

การให้นักเรียนท่องจำบทร้อยกรองนั้น นักเรียนมักไม่เห็นความสำคัญ แม้ผู้ใหญ่บางคนก็ไม่เห็นด้วย เนื่องจากคิดว่าไม่มีประโยชน์อันใด แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำริเกี่ยวกับเรื่องการท่องจำนี้ เมื่อครั้งทรงแสดงปาฐกถาเรื่อง การศึกษากับการพัฒนาประเทศ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2538 ไว้ว่า "สมัยนี้มีคำพูดกันว่า ไม่ควรให้เด็กท่องจำเป็นนกแก้วนกขุนทอง บางครั้งถ้าทำตามข้อคิดนี้มากเกินไป เด็กก็ไม่ท่องอะไร เลยไม่มีข้อมูล ที่จริงต้องให้ข้อมูล มีการฝึกความจำและฝึกในการค้นคว้าเป็น" และยังได้ทรงปรารภถึงเรื่องนี้อีกในหนังสือ เป็นสบายชายน้ำ (2540) ว่า "การท่องจำนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญ นักการศึกษาหลายท่านพยายามให้ยกเลิกการท่องจำ โดยกล่าวว่าเป็นการปิดกั้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แต่ข้าพเจ้าเกิดสงสัยว่าถ้าไม่มีข้อมูลแล้วจะเอาอะไรเป็นพื้นฐานความคิด" ซึ่งเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการท่องจำว่า เป็นพื้นฐานของความคิดและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างยิ่ง

ดังนั้น ควรจะมีการสอนฝึกท่องจำบทร้อยกรองให้ผู้เรียน โดยจัดเป็นกิจกรรมที่มีจุดหมาย ดังที่พรทิพย์ ศิริสมบุญ (2543) กล่าวว่า "หากต้องการให้นักเรียนมีความจำเรื่องใด การฝึกท่องจำจะเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้สิ่งที่เรียนรู้นั้นยังคงอยู่ แต่ทว่าครูต้องชี้แจงจุดประสงค์ของการท่องด้วยว่าไม่ใช่ท่องแบบนกแก้วนกขุนทอง แต่เป็นการท่องเพื่อให้ซาบซึ้งคุณค่าและความไพเราะของบทร้อยกรอง"

การท่องจำจึงเป็นกลวิธีการเรียนรู้ภาษาทวิวิธีหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ภาษาโดยตรงดังที่ทิพย์วัลย์ สุวินยา (2528) กล่าวว่า การเรียนรู้และความจำมีความสัมพันธ์กัน เพราะความสำคัญในการเรียนรู้ คือความจำ ซึ่งสอดคล้องกับ Adams (1967) ที่กล่าวไว้ว่า

การคงไว้ซึ่งผลของการเรียนรู้ก็คือ ความจำ นอกจากนี้ ชัยพร วิชาวุธ (2520) ยังกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความจำกับการเรียนรู้ไว้ว่า การทดสอบความจำก็คือการทดสอบว่า ผลของการเรียนรู้จะยังคงอยู่หรือไม่นั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับสุรางค์ จันทร์โสม (2514) ที่ว่าการที่ผู้เรียนจะจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

แต่การเรียนรู้แต่ละคนไม่เหมือนกัน สุรางค์ โค้วตระกูล (2537) กล่าวว่า บางคนจะเรียนรู้ได้ดีด้วยการฟัง (Auditory) บางคนเรียนรู้ได้ดีด้วยการอ่าน คือใช้สายตาหรือการสังเกต (Visual) ดังนั้น การให้นักเรียนท่องจำบทหรือกรอนต์โดยผ่านการเรียนรู้ 2 วิธี คือจากการฟัง และจากการอ่าน ก็อาจจะได้ผลของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังเช่นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟังและการอ่าน ได้แก่ งานวิจัยของ เรียง สุวรรณพงศ์ (2529) ที่พบว่า ผลการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วของนักเรียนโดยมีจินตภาพและไม่มีจินตภาพจากการอ่านสูงกว่าจากการฟัง หรืองานวิจัยของ Nugent (1982) ที่พบว่า ผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการรวมสื่อประเภทภาพและเสียงเข้าด้วยกัน จะให้ผลการเรียนรู้ที่ดีกว่าการรวมสื่อประเภทภาพและตัวหนังสือ

ดังนั้น ครูควรศึกษาการท่องจำบทหรือกรอนต์จากการฟังและการอ่าน เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมไปใช้ในการเรียนการสอนบทหรือกรอนต์ต่อไป ดังที่นันทพร ศรีวัชรกุล (2534) กล่าวเกี่ยวกับการเรียนรู้ไว้ว่า ทักษะการเรียนรู้ทั้งสองคือ การอ่านและการฟังนี้เป็นสิ่งที่ควรศึกษาเพื่อหารูปแบบหรือวิธีสอนที่จะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการจำสิ่งที่เรียนรู้ให้อยู่ได้นาน

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทหรือกรอนต์ โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องบทหรือกรอนต์จากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทหรือกรอนต์ภาษาไทย ที่ฝึกท่องจากการฟัง
2. เพื่อศึกษาความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทหรือกรอนต์ภาษาไทย ที่ฝึกท่องจากการอ่าน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ในการจำบทหรือกรอนต์ภาษาไทย ระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน

สมมุติฐานของการวิจัย

Smiley et al. (1977) ได้ทำวิจัยเรื่องการระลึกเนื้อหาสำคัญจากร้อยแก้วของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำ จากการเสนอร้อยแก้วโดยการอ่านและการฟัง พบว่า ผลการระลึกเนื้อหาสำคัญจากร้อยแก้วของนักเรียนกลุ่มเสนอร้อยแก้วโดยการฟัง สูงกว่ากลุ่มเสนอร้อยแก้วโดยการอ่าน

ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ว่า ความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในการจำบทร้อยกรอง กลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟัง สูงกว่า กลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การฝึกท่องบทร้อยกรองจากการฟัง และการฝึกท่องบทร้อยกรองจากการอ่าน
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการจำบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความสามารถในการจำ หมายถึงความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้มา และสามารถถ่ายทอดออกมาได้ วัดได้จากคะแนนที่นักเรียนทำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. บทร้อยกรอง หมายถึง ถ้อยคำที่มีการเรียบเรียงตามแบบแผนบังคับ ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และร่าย ในงานวิจัยนี้ใช้เฉพาะบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพเท่านั้น
3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
4. การฝึกท่องจากการฟัง หมายถึง การฝึกท่องบทร้อยกรอง โดยครูให้นักเรียนฟังบทร้อยกรอง 2 รอบ แล้วท่องตามครูทีละวรรคจนครบ 2 บท จากนั้นให้นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น

5. การฝึกท่องจากการอ่าน หมายถึง การฝึกท่องบทร้อยกรอง โดยครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง 2 รอบ แล้วท่องตามครูทีละวรรคจนครบ 2 บท จากนั้นให้นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนบทร้อยกรองให้เหมาะสมแก่นักเรียน
2. เป็นแนวทางให้ครูพัฒนารูปแบบการสอนเกี่ยวกับการท่องบทร้อยกรองให้นักเรียนมีความสามารถในการจำมากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทย ระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน" นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. บทร้อยกรอง
 - 1.1 ความหมาย ความเป็นมา ประเภทและลักษณะบังคับของบทร้อยกรอง
 - 1.2 ความหมาย ความเป็นมา และลักษณะบังคับของกลอนสุภาพ
 - 1.3 ความหมาย ความเป็นมา และลักษณะบังคับของโคลงสี่สุภาพ
2. ความสามารถในการจำ
 - 2.1 ความหมายของความสามารถในการจำ
 - 2.2 ระบบความจำ กระบวนการของการจำ และวิธีการของการจำ
 - 2.3 การทดสอบความสามารถในการจำ
 - 2.4 เทคนิคในการช่วยจำ
3. การท่องจำบทร้อยกรอง
 - 3.1 ความหมายของการท่องจำบทร้อยกรอง
 - 3.2 กลวิธีการฝึกท่องจำบทร้อยกรอง
 - 3.3 เกณฑ์การคัดเลือกบทร้อยกรองสำหรับการท่องจำ
 - 3.4 การสอนให้นักเรียนท่องจำบทร้อยกรอง
 - 3.5 เกณฑ์การวัดความสามารถในการท่องจำบทร้อยกรอง
4. การฟัง
 - 4.1 ความหมายของการฟัง
 - 4.2 ระดับของการฟัง
5. การอ่าน
 - 5.1 ความหมายของการอ่าน
 - 5.2 ประเภทของการอ่าน
 - 5.3 ขั้นตอนการฝึกการอ่านออกเสียง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บทร้อยกรอง

1.1 ความหมาย ความเป็นมา ประเภทและลักษณะบังคับของบทร้อยกรอง

ความหมายของบทร้อยกรอง

พระยาอนุমানราชธน (2514) ให้ความหมายของคำว่า บทร้อยกรอง ไว้ว่า บทร้อยกรอง หมายถึง โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ซึ่งมีถ้อยคำที่นำมาประกอบประพันธ์กัน มีขนาดมาตรา เสียงสูงต่ำ หนักเบาและสั้นยาว ตามแบบรูป (pattle) ที่กำหนดไว้

ประกาศรี สีนอำไพ (2531) กล่าวถึงความหมายของคำว่า ร้อยกรอง ไว้ว่าเป็น คำประพันธ์ชนิดต่างๆ ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ลิลิต ใช้เรียกรวมกรรมประเภทที่มีลักษณะบังคับในการแต่งหรือมีการกำหนดคณะ โบราณเรียกว่า 'คำกานท์' หรือกวีนิพนธ์ที่กวีใช้จินตนาการสร้างสรรค์ขึ้นมาตามลักษณะคำประพันธ์ที่บัญญัติไว้ในคำประพันธ์แต่ละชนิด

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2538) ได้นิยามความหมายของคำว่า บทร้อยกรอง ไว้ดังนี้

1. แต่งหนังสือดีมีความไพเราะ
2. เรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์
3. คำประพันธ์
4. ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์

นอกจากนี้ Simon and Schuster (1980) ได้ให้ความหมายของคำว่า บทร้อยกรอง (Poetry) ไว้ดังนี้

1. ศิลปะ ทฤษฎี หรือโครงสร้างของบทกวี
2. กวีนิพนธ์หรือผลงานการประพันธ์ร้อยกรอง
3. คุณสมบัติของกวีนิพนธ์ ลีลา อารมณ์และวิญญานแห่งร้อยกรอง หรือการพรรณนาหรือการสร้างสรรค์คุณสมบัติดังกล่าว

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บทร้อยกรอง คืองานเขียนที่เรียบเรียงขึ้นตามลักษณะข้อบังคับของแต่ละประเภท ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย เป็นต้น

ความเป็นมาของบทร้อยกรอง

นภลัย สุวรรณธาดา (2533) กล่าวถึงความเป็นมาของบทร้อยกรองไว้ดังนี้

คำประพันธ์ร้อยกรองนั้นปรากฏในเพลงพื้นบ้านมาตั้งแต่สมัยโบราณ ก่อนจะมีภาษาเขียน โดยเป็นภาษาพูดที่สืบทอดกันมาทางมุขปาฐะ ซึ่งคำประพันธ์ที่ปรากฏอยู่ในศิลาจารึกสมัยกรุงสุโขทัยนั้นสังเกตได้ว่าจะยังไม่มีรูปแบบ แต่ก็มีส่วนผสมเชื่อมโยงระหว่างวรรคแล้ว

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้นปรากฏคำร้อยกรองประเภทกาพย์ และลิลิตซึ่งเป็นคำประพันธ์ประสมระหว่างโคลงและร่าย ต่อมากลางสมัยกรุงศรีอยุธยามีคำประพันธ์ประเภทฉันท์ ครั้นสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายปรากฏคำประพันธ์ทุกชนิด ทั้งโคลง ฉันท์ กาพย์และกลอน

เมื่อถึงสมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น ถือเป็นระยะเวลาการรวบรวมและปรับปรุงคำร้อยกรองที่มีอยู่แล้ว ทั้งยังจัดให้เป็นหมวดหมู่แบ่งประเภทให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และยังมีตำราร้อยกรองเกิดขึ้นเป็นบรรทัดฐานอีกด้วย

ต่อมาระยะหลังรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา วิวัฒนาการของบทร้อยกรองไทยนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปแบบและแนวคิด โดยได้รับอิทธิพลจากตะวันตก มีการเขียนโดยใช้คำภาษาอังกฤษปน หรือมีการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เป็นต้น

วัชร รมยะนันท์ (2538) ได้สันนิษฐานเกี่ยวกับความเป็นมาของบทร้อยกรองว่า บทร้อยกรอง น่าจะมีที่มาจาก ตำราวุตโตทัย ซึ่งเป็นตำราที่พระชาวลังกาแต่งไว้ราว พ.ศ.1703 มีลักษณะคล้ายกับบทร้อยกรองไทยประเภทกลอน ฉันท์และกาพย์ ส่วนบทร้อยกรองประเภทโคลงกับร่ายนั้น ยังไม่มีหลักฐานที่แน่นอนว่ามีที่มาจากอะไร ซึ่งเป็นไปได้ว่า อาจรับมาจากบทร้อยกรองของจีนหรือคนไทยเป็นผู้คิดขึ้นเอง

สรุปได้ว่า บทร้อยกรอง มีความเป็นมานานแล้ว โดยในระยะแรกมีลักษณะผสมคล่องจอง ต่อมาเมื่อข้อบังคับอื่นๆ จนเป็นลักษณะบังคับที่ชัดเจนมากขึ้นในปัจจุบัน

ประเภทของบทร้อยกรอง

สิทธา พิณีจวาดล และประทีป วาทิกทินกร (2516) ได้จัดประเภทของบทร้อยกรองไทย ได้ 5 ประเภท ดังนี้

1. กาพย์ ได้แก่ กาพย์ยานี กาพย์ฉับยั้ง กาพย์สุรางคนางค์
2. กลอน ได้แก่ กลอนสุภาพ กลอนดอกสร้อย สักวา นิราศ
3. โคลง ได้แก่ โคลงสุภาพ โคลงฉันท์ โคลงกระทู้
4. ฉันท์ ได้แก่ อินทรวีเชียรฉันท์ วสันตดิถีฉันท์ มาณวกฉันท์
5. ร่าย ได้แก่ ร่ายโบราณ ร่ายสุภาพ ร่ายยาว

นอกจากนี้ ยังมีประเภทที่นำร้อยกรองบางประเภทมาแต่งรวมกัน เช่น ร่ายแต่งรวมกับโคลง เรียกว่า ลิลิต โคลงแต่งรวมกับกาพย์ เรียกว่า กาพย์เห่เรือ หรือ กาพย์ห่อโคลง เป็นต้น

ลักษณะบังคับของบทร้อยกรอง

ดังนี้

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2539) กล่าวถึงลักษณะบังคับของบทร้อยกรอง 2 ลักษณะ

1. **คณะ** คือ การจัดหมวดหมู่มีส่วนใหญ่และส่วนย่อยตามลำดับ คือ

- ก. บท คือ คำประพันธ์ตอนหนึ่งๆ มีมากน้อยแล้วแต่ประเภทของคำประพันธ์
 - ข. บาท คือ ส่วนย่อยของบท คำประพันธ์บทหนึ่งจะมีตั้งแต่ 1 บาทถึง 4 บาท
 - ค. วรรค คือ ส่วนย่อยของบาท 1 บาทจะมี 1 - 2 วรรค
 - ง. คำ หรือพยางค์ คือ เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่งๆ เป็นส่วนย่อยของวรรค
- ตัวอย่าง กลอน 1 บท มี 2 บาท, 1 คำกลอน มี 2 วรรค, 1 วรรค มี 6 - 9 คำ

2. **สัมผัส** คือ การคล้องจองแห่งคำประพันธ์ มี 2 ลักษณะ ดังนี้

ก. แบ่งตามตัวอักษร คือ สัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ

สัมผัสสระ คือ พยางค์ที่ประสมสระเดียวกัน และถ้ามีตัวสะกดก็อยู่ในมาตราเดียวกัน ทั้งนี้ พยัญชนะจะต้องต่างกัน เช่น นี้ - ดี, ลักษณะ - ศักดิ์, กานท์ - ชาญ เป็นต้น

สัมผัสพยัญชนะ หรือสัมผัสอักษร คือ พยางค์ที่ใช้พยัญชนะต้นตัวเดียวกัน หรือออกเสียงเหมือนกัน หรือเป็นอักษรคู่ เช่น ฉั้น - ช่อ - ชื่น, ทราบ - เศร้า - คร - ซา เป็นต้น

ข. แบ่งตามตำแหน่ง คือ สัมผัสนอกและสัมผัสใน

สัมผัสนอก คือ สัมผัสสระที่อยู่ภายนอกวรรค เป็นสัมผัสบังคับ
ตัวอย่าง

แม้รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก คนอื่นสักหมิ่นแสนไม่แมนเหมือน
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว

คำสัมผัสคือ รัก - สัก, เหมือน - เตือน - เรือน

สัมผัสใน คือ สัมผัสสระหรือสัมผัสพยัญชนะที่อยู่ภายในวรรคเดียวกัน เป็นสัมผัสไม่บังคับ แต่นิยมให้มีสัมผัสเพราะทำให้เกิดคำคล้องจองไพเราะรื่นหูยิ่งขึ้น แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

สัมผัสชิด คือ สัมผัสที่อยู่ติดกัน เช่น

สัมผัสสระ – ขึ้นกกดกทุกขัยาก แสนลำปากจากเวียงไชย

สัมผัสพยัญชนะ – แลไถงถงาดเลี้ยว ลับแสง

สัมผัสคั่น คือ สัมผัสที่ไม่อยู่ติดกัน มีคำอื่นมาคั่นอยู่ตรงกลาง เช่น

สัมผัสสระ – ธงชาติไทยไกวกวัดสะบัดพริ้ว

สัมผัสพยัญชนะ – ปางที่มุ่งมาดสมานสุมาลัยสมร

สรุปได้ว่า ลักษณะบังคับของบทร้อยกรองนั้น ได้แก่ คณะ ซึ่งประกอบด้วย บทบาท วรรค คำ และสัมผัส ซึ่งประกอบด้วย สัมผัสสระ สัมผัสพยัญชนะ สัมผัสนอกและสัมผัสใน

1.2 ความหมาย ความเป็นมา และลักษณะบังคับของกลอนสุภาพ

ความหมายของกลอนสุภาพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2538) ได้นิยามความหมายของ คำ กลอนสุภาพ ไว้ว่าหมายถึง กลอนที่ใช้ถ้อยคำสุภาพเป็นเกณฑ์ ซึ่งรวมถึงกลอนเพลงยาวหรือกลอนตลาด ส่วนคำว่า กลอนตลาด หมายถึง คำกลอนสามัญโดยมากเป็นกลอนแปด

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2539) อธิบายคำว่า กลอน ว่าหมายถึง คำกานท์ที่ปรับปรุงขึ้นภายหลังที่สุด และโดยมากใช้เป็นคำร้องต่างๆ เช่น เสภา บทละคร เป็นต้น

วาสนา บุญสม (2540) กล่าวถึงความหมายของ กลอน ว่าหมายถึง บทประพันธ์ร้อยกรองประเภทหนึ่งที่มีสัมผัสและมีฉันทลักษณ์ เป็นแบบฉบับเฉพาะ คำว่า สุภาพ นำมาจากจำนวนคำในแต่ละวรรคที่นิยม 8 คำ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า กลอนแปด นอกจากนี้ กลอนสุภาพหรือกลอนแปดยังเป็นที่นิยมชมชอบของชาวบ้านร้านตลาดทั่วไป จึงมีชื่ออีกชื่อหนึ่งว่า กลอนตลาด ซึ่งเปลื้อง ณ นคร (2537) กล่าวถึงกลอนตลาดนี้ว่า ต่อมา สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพทรงเปลี่ยนมาเรียกว่า กลอนสุภาพ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น กลอนสุภาพ จึงหมายถึงบทประพันธ์ร้อยกรองประเภทหนึ่งที่ใช้คำสุภาพ จุดเด่นคือมีสัมผัส ส่วนใหญ่หมายถึงกลอนแปดหรือกลอนตลาด

ประยอม ทองทอง และวินัย ภูระหงษ์ (2533) ให้ข้อสังเกตว่า ลักษณะกลอนของสุนทรภู่ที่เด่นเป็นพิเศษคือ สัมผัสใน ซึ่งมีทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษรทำให้อ่านได้รื่นหู สัมผัสเช่นนี้ปรากฏอยู่ทั่วไปในกลอนของสุนทรภู่ แม้ว่าเรื่องจะยาวสักปานใดก็ไม่ขาด ซึ่งหาได้ยากในกลอนของผู้อื่น ดังนั้น สุนทรภู่จึงได้รับการยกย่องว่ามี ความสามารถเป็นเอกในการเขียนกลอนแปดหรือกลอนตลาด กลอนแบบสุนทรภู่เป็นที่นิยมแพร่หลายและยึดถือเป็นแบบฉบับมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ลักษณะบังคับของกลอนสุภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) กล่าวถึงลักษณะบังคับของกลอนสุภาพไว้ดังนี้

1. คณะ หมายถึงการจัดคำให้เป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของรูปแบบคำประพันธ์ ประกอบด้วย บท บาท วรรค และคำหรือพยางค์

บท กำหนดให้บทหนึ่งจัดเป็น 2 บาท

บาท กำหนดให้บาทหนึ่งๆ จัดเป็น 2 วรรค วรรคที่ 1 และ 2 เรียกว่า บาทเอก วรรคที่ 3 และ 4 เรียกว่า บาทโท แต่ละบทจบลงด้วย บาทโทเสมอ

ผังแผนผัง

๐ ๐ ๐ ๐ ¹ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ² ๐ ๐ ๐ ๐

๐ ๐ ๐ ๐ ³ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ⁴ ๐ ๐ ๐ ๐

มีชื่อเรียกดังนี้

วรรคที่ 1 เรียกว่า วรรคสลบหรือวรรคสลบ

วรรคที่ 2 เรียกว่า วรรครับ

วรรคที่ 3 เรียกว่า วรรครอง

วรรคที่ 4 เรียกว่า วรรคส่ง

วรรค กำหนดให้วรรคหนึ่งๆ บรรจุคำได้ตั้งแต่ 6 - 9 คำ โดยทั่วไปนิยมใช้ 8 คำ

คำ กำหนดให้ 1 คำเท่ากับ 1 พยางค์ ส่วนคำที่มี 2 พยางค์และพยางค์หน้าเป็นเสียงเบาหรือเสียงสั้น อย่างคำอักษรนำ เช่น กนกวิ สนุก แสดง ฯลฯ จะนับเป็น 1 คำหรือ 2 คำ ก็ได้

อนึ่ง กลอนกำหนดนับวรรคที่ 1 กับวรรคที่ 2 เป็น 1 คำกลอน และวรรคที่ 3 กับวรรคที่ 4 เป็น 1 คำกลอน ฉะนั้นจึงกำหนดกันว่า กลอน 1 บท มี 2 คำกลอน

2. สัมผัส ประกอบด้วยสัมผัสบังคับและสัมผัสบังคับระหว่างบท ดังนี้

สัมผัสบังคับ คือสัมผัสนอก ได้แก่

คำสุดท้ายของวรรคระดับ ส่งสัมผัสไปยังคำที่ 3 หรือ 5 ของวรรครับ

คำสุดท้ายของวรรครับ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรครอง แล้ว

ทอดสัมผัสไปยังคำที่ 3 หรือ 5 ของวรรคส่ง

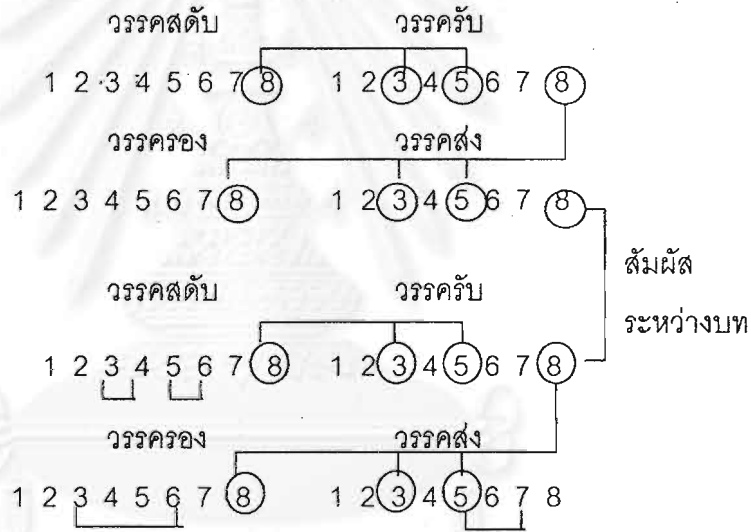
สัมผัสบังคับระหว่างบท ได้แก่

คำสุดท้ายของวรรคส่ง ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรครับในบทต่อไป

สัมผัสใน แม้ไม่ใช่สัมผัสบังคับ แต่ก็นิยมกันมาก ในการแต่งกลอนมีทั้ง

สัมผัสสระและสัมผัสอักษร

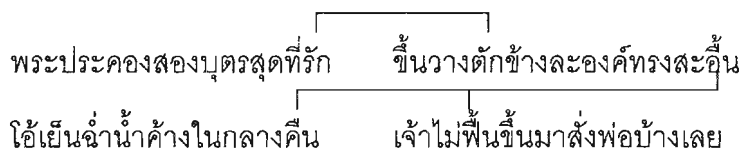
ตัวอย่างแผนผังกลอนสุภาพ 2 บท

แผนผังกลอนสุภาพ 2 บท แสดงสัมผัสนอกและสัมผัสใน เส้นโยงเหนือบรรทัด คือสัมผัสนอก ส่วนเส้นโยงใต้บรรทัด คือสัมผัสใน

ตัวอย่าง

บทที่ 1 แสดงสัมผัสบังคับ

บทที่ 2 แสดงสัมผัสในที่เป็นสัมผัสสระ

ประหลาดเหลือเนื้อละมุนยังอุ่นอ่อน สิ้นสมุทรสุดสาครของพ่อเอ๋ย
 เคยกลับเป็นก็ไม่เห็นเหมือนเช่นเคย กระไรเลยแนบนิ่งไม่ดึงกาย

บทที่ 3 แสดงสัมผัสในที่เป็นสัมผัสอักษร

เขาทำชอบปลอมให้น้ำใจชื่น จึงเรงรีนรักแรงไม่แฉงหนี
 ปรารธนาสารพัดในปถพี เอาไมตรีแลกได้ดังใจจ

3. เสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรค จะทำให้กลอนสุภาพไพเราะรื่นหู มีข้อแนะนำดังนี้

- ก. คำสุดท้ายของวรรคสดับใช้ได้ทุกเสียง แต่ไม่นิยมเสียงสามัญ
- ข. คำสุดท้ายของวรรครับ นิยมเสียงจัตวา ยกเว้นเสียงสามัญและเสียงตรี
- ค. คำสุดท้ายของวรรครองนิยมใช้เสียงสามัญและเสียงตรี
- ง. คำสุดท้ายของวรรคส่ง นิยมเสียงสามัญและเสียงตรี ยกเว้นเสียงจัตวา

1.3 ความหมาย ความเป็นมา และลักษณะบังคับของโคลงสี่สุภาพ

ความหมายของโคลงสี่สุภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2510) กล่าวถึงโคลงสี่สุภาพ ว่าประกอบด้วยคำประพันธ์สี่บาท ซึ่งทอดรับสัมผัสกัน

กำชัย ทองหล่อ (2537) ให้ความหมายของโคลงว่า โคลง หมายถึง คำประพันธ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งมีวิธีเรียบเรียงถ้อยคำเข้าคณะ มีกำหนดเอกโทและสัมผัส แต่มิได้บัญญัติบังคับครุหลุ

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2538) นิยามความหมายของคำว่า โคลง ไว้ว่า โคลง หมายถึง คำประพันธ์ประเภทหนึ่ง มีสัมผัสและบังคับเอกโทตามฉันทลักษณ์

ฉะนั้น โคลงสี่สุภาพ จึงหมายถึง คำประพันธ์ประเภทหนึ่งที่มีบังคับเอกโทและสัมผัส

ความเป็นมาของโคลงสี่สุภาพ

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ (2533) กล่าวถึงความเป็นมาของโคลงไว้ว่า หลักฐานต่างๆที่แสดงที่มาของโคลงกล่าวไว้ตรงกันว่า มีที่มาจากคำกวีพื้นถิ่นไทย ในสยามประเทศแต่โบราณกาลนี้เอง คือมาจากไทยฝ่ายเหนืออันเรียกว่าล้านนาไทย กับมาจากไทยฝ่ายอีสาน ซึ่งมีภาษาตระกูลไทย-ลาวเป็นหลัก และมักเรียกชื่อโคลงมาแต่โบราณว่า โคลงลาว

สุภาพร มากแจ้ง (2542) สรุปว่า จากหลักฐานทางวรรณกรรม โคลงต้นปรากฏ ก่อนโคลงสุภาพ โดยปรากฏในรูปโคลงห้าและโคลงสี่ในโครงการแข่งขันนำสมัยอยุธยาตอนต้น ส่วน โคลงสองต้น และโคลงสามต้น ปรากฏในสมัยรัตนโกสินทร์ สำหรับโคลงสุภาพ มีครบทุกชนิด ตั้งแต่สมัยอยุธยา

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2510) ได้กล่าวถึงผู้ที่ประพันธ์โคลงที่มีชื่อเสียง มากในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช คือ ศรีปราชญ์ และในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย คือ นายอินทริเบศร์ (อิน) ส่วนหนังสือที่มีโคลงไพเราะ ได้แก่ ลิลิตยวนพ่าย ลิลิตพระลอ กำสรวลศรีปราชญ์ นิราศอินทริเบศร์ ลิลิตตะเลงพ่าย สุภาพิตโคลงโลกนิติ เป็นต้น หนังสือเหล่านี้ใช้เป็นแบบฉบับในการประพันธ์โคลงได้

สรุปความเป็นมาของโคลงสี่สุภาพได้ว่า โคลงสี่สุภาพปรากฏขึ้นตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น โดยผู้ที่มีชื่อเสียงในการแต่งโคลงสี่สุภาพคือ ศรีปราชญ์ และนายอินทริเบศร์ (อิน)

ลักษณะบังคับของโคลงสี่สุภาพ

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ (2533) กล่าวถึงลักษณะของโคลงสี่สุภาพไว้ดังนี้

1. คณะ กำหนดให้บทหนึ่งมี 4 บาท บาทละ 2 วรรค วรรคแรกมี 5 คำ วรรคหลัง มี 2 คำ เว้นบาทสี่ วรรคหลังมี 4 คำ อาจมีสร้อยต่อท้ายบาทหนึ่งกับบาทสามได้อีกสองคำตามแต่ผู้แต่งจะเห็นสมควร

2. คำเอกคำโท

คำเอก คือ คำที่มีรูปวรรณยุกต์เอก เช่น แม่ พี่ นี้ หรืออาจใช้คำตาย แทนคำเอกได้ เช่น ปาก รัก เกิด (คำตายคือคำที่ประสมสระเสียงสั้น หรือสะกดด้วยแม่ก กด กบ)

เอกโทษ หมายถึง คำนั้นๆ ต้องเปลี่ยนให้เป็นรูปวรรณยุกต์เอก เพื่อใช้แทนคำเอกในตำแหน่งคำเอก เช่น เค้า(เข้า) คำม(ข้าม)

คำโท คือ คำที่มีรูปวรรณยุกต์โท เช่น ช้าง ม้า น้ำ ร้อง

โทโทษ หมายถึง คำๆ นั้นต้องเปลี่ยนให้มีรูปวรรณยุกต์โท เพื่อใช้แทนคำโทในตำแหน่งคำโท เช่น เล่น (เหล้น) เสือ (เซ่อ) ช่วย (ช่วย) หลุย (ล่วย)

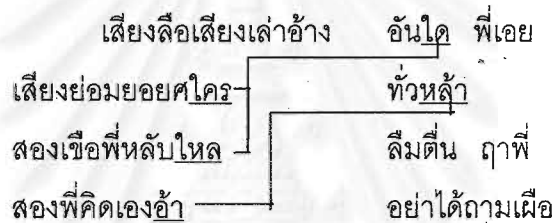
3. คำสร้อยคือ คำระดับโคลงให้ไพเราะขึ้น คำสร้อยคำหนึ่งจะมีความหมาย และอีกคำหนึ่งจะไม่มีมีความหมาย ถือเป็นคำสร้อย เช่น

เสียงลือเสียงเล่าอ้าง อันใด พี่เอย

คำสร้อย มีดังนี้ ฮา แส แล รา ฟอ บารณี ฤ แม่ พี่ น้อง นา เลย เทอญ ออ เอย นนอ หรือ

4. สัมผัส หมายถึง คำสุดท้ายของบาทที่หนึ่งสัมผัสกับคำที่ห้าของบาทที่สองและ บาทที่สาม กับคำท้ายของบาทที่สองซึ่งเป็นคำโทสัมผัสกับคำที่ห้าซึ่งเป็นคำโทของบาทที่สี่ ถ้าจะ แต่งหลายบทติดต่อกัน คำสุดท้ายของบทส่งสัมผัสไปยังคำที่หนึ่งสอง หรือคำที่สาม หรือคำที่สี่ของ บาทที่หนึ่งในบทถัดไปด้วย

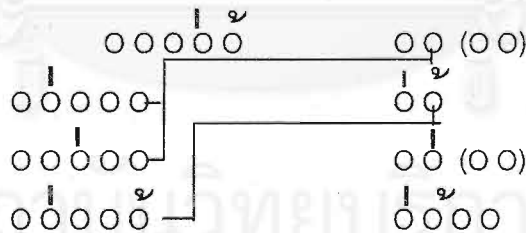
ตัวอย่าง

(ลิลิตพระลอ)

โคลงสี่สุภาพ 1 บท มีคำที่บังคับเอกโท รวมเอกเจ็ดแห่ง โทสี่แห่ง ดังแผนผังบังคับ

ดังนี้

โคลงสี่สุภาพ 1 บท มี 4 บาท 1 บาทมี 2 วรรค มีกฎข้อบังคับดังนี้

- บาทหนึ่ง คำที่สี่ ห้า เป็นเอกโท หรืออาจสลับเป็นโทเอก ได้เฉพาะที่ตรงนี้
- บาทสอง คำที่สองเป็นเอก วรรคหลังสองคำเป็นเอกโท
- บาทสาม คำที่สามเป็นเอก และคำที่เจ็ดหรือคำท้ายวรรคหลังเป็นเอก
- บาทสี่ คำที่สองเป็นเอก คำที่ห้าเป็นโท และคำที่หกเจ็ดหรือสองคำ ต้นวรรคหลังของบทนี้เป็นเอกโท

2. ความสามารถในการจำ

2.1 ความหมายของความสามารถในการจำ

ไฮส เลียมแกว (2528) กล่าวถึง การจำ ว่าหมายถึง ผลที่อยู่ในสมองหลังจาก สิ่งเร้าได้หายไปจากสนามแห่งการสัมผัสแล้ว ผลที่คงอยู่นี้จะอยู่ในรูปของรหัสใดๆ ที่เป็นผลมาจากการโยงความสัมพันธ์

Adams (1967) กล่าวถึงความหมายของการจำว่า การจำ หมายถึง การคงไว้ซึ่ง ผลการเรียนรู้ เป็นความสามารถที่จะระลึกได้ถึงสิ่งเร้าที่เคยเรียนมาหรือมีประสบการณ์มาก่อน หลังจากใช้เวลาผ่านไประยะหนึ่ง

Guilford (1967) ให้ความหมายของการจำว่า การจำ (Memory) หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลในการสะสมหรือเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่รู้จักไว้ได้ และสามารถระลึกออกมาได้เมื่อต้องการ

การจำ จึงหมายถึง การระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้มา และสามารถถ่ายทอดออกมาได้ อย่างถูกต้อง

ดังนั้น ความสามารถในการจำ จึงหมายถึงความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้ เรียนรู้มา และสามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างถูกต้อง

2.2 ระบบความจำ กระบวนการของการจำ และวิธีของการจำ

ระบบความจำ

โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ (2533) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับระบบความจำไว้ดังนี้

1. ความจำจากการรู้สึกสัมผัส (Sensory Memory) เป็นระบบการเก็บข้อมูลตาม ที่ประสาทสัมผัสรับการรู้สึกจากสิ่งเร้า เมื่อสิ่งเร้ามากระทบต่อประสาทสัมผัส ข้อมูลต่างๆ จะเข้าสู่ความจำการรู้สึกสัมผัสเป็นขั้นแรก โดยข้อมูลที่เข้ามาแล้วเกือบทั้งหมดจะเลือนหายไปจาก ความจำการรู้สึกสัมผัส ซึ่งมีเพียงระยะสั้นมาก บางที่ไม่ถึงหนึ่งวินาที ตัวอย่างความจำการรู้สึก สัมผัส เช่น การฉายภาพให้นักเรียนดูแวบหนึ่ง ภาพนั้นจะยังคงติดตาต่อไปอีกหลายร้อยมิลลิ วินาที เรียกว่า ความจำภาพติดตา (Iconic memory) ในการฟังเสียงก็เช่นกัน เมื่อสิ่งเร้าที่เป็น เสียงเงียบหายไปแล้ว เรายังรู้สึกว่ามีเสียงก้องในหูอยู่นั้น เรียกว่า ความจำเสียงก้องหู (Echoic memory)

2. ความจำระยะสั้น (Short – term Memory หรือ STM) เป็นความจำหลังจากที่ได้รับการตีความ จึงเกิดการเรียนรู้และจะอยู่ในความจำระยะสั้น และใช้ความจำระยะสั้นสำหรับการทำงานชั่วคราว เพื่อให้ประโยชน์ในขณะที่จำอยู่นั้น ซึ่งความจำระยะสั้นนี้ จะเก็บสิ่งที่ได้เรียนรู้ไว้เพียง 1 – 2 วินาที และจะเลือนหายไป อีกทั้งความจำระยะนี้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง โดยมีการเข้ารหัสหรือเป็นการแปลงสารจากลักษณะหนึ่งไปแฝงในสารอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งมีการเข้ารหัสเป็นภาพ เป็นเสียงและเป็นความหมาย การลืมในความจำระยะสั้นเกิดจากการรบกวนกันของข้อมูล และการสลายของรอยความจำ

ประโยชน์ของความจำระยะสั้นคือ ช่วยทำให้ข้อมูลที่รับเข้ามาเดิมยังคงอยู่ต่อไปได้ระยะหนึ่งจนกระทั่งสามารถรับรู้ข้อมูลที่เข้ามาใหม่ได้โดยตลอดและตีความหมายได้ เช่น เมื่อฟังคำตื้นๆ ของประโยค ยังจับใจความและตีความหมายไม่ได้ ต่อเมื่อฟังคำต่อๆ ไปจนกระทั่งจบประโยคจึงจะเข้าใจใจความได้ การที่ข้อมูลเก็บไว้ได้ในความจำระยะสั้นเพียงช่วงเวลาสั้นๆ นั้นเป็นสิ่งที่ทำให้สามารถรับข้อมูลใหม่เข้ามาแทนที่ได้ หากข้อมูลเก่ายังคงค้างอยู่นานเกินควร อาจจะเป็นการรบกวนการเรียนรู้และการตั้งใจรับรู้ในขณะปัจจุบัน เพราะผู้รับข้อมูลย่อมต้องการเอาใจใส่ต่องานในปัจจุบันมากกว่าการให้ข้อมูลเดิมซึ่งไม่มีประโยชน์มากีดขวางอยู่

3. ความจำระยะยาว (Long– Term Memory หรือ LTM) เป็นความจำที่เก็บสิ่งที่เรียนรู้หรือรับรู้ไว้อย่างถาวร โดยจะมีการคงอยู่ของสิ่งที่เรียนรู้ได้นานกว่า 30 วินาทีขึ้นไป เราจะไม่รู้สึกในสิ่งที่จำอยู่ในความจำระยะยาว แต่เมื่อต้องการใช้หรือ มีสิ่งเร้าเข้ามาสะกิดใจก็สามารถรื้อฟื้นขึ้นมาได้ เช่น การจำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อหลายชั่วโมงก่อนหลายวันหรือหลายปีก่อนได้ โดยสามารถนำสิ่งนั้นๆ ออกมาใช้ได้ทุกเวลาที่ต้องการ เช่น สามารถจำบทเพลงบางบทที่เรียนมาตั้งแต่ระดับอนุบาลหรือระดับประถมได้ แม้เวลาจะผ่านไปเป็นสิบๆ ปีแล้วก็ตาม สิ่งต่างๆ ที่ผ่านเข้าไปในระบบความจำระยะยาวนั้นเป็นสิ่งที่ผ่านเข้ามาในระบบความจำระยะสั้นถ่ายทอดไปอยู่ในระบบความจำระยะยาวได้ ผิดกับบางสิ่งบางอย่างที่ผู้เรียนไม่สนใจจดจำ เมื่อผ่านเข้ามาในระบบความจำระยะสั้นแล้วก็จะเลือนหายไป

ไสว เลี่ยมแก้ว (2528) กล่าวถึงระบบความจำว่า เมื่อข่าวสารหรือสถานการณ์ของสิ่งเร้าต่างๆ ที่สัมผัสกับประสาทรับรู้และสิ่งเข้าไปในระบบความจำของมนุษย์ โดยขั้นแรกความจำการรู้สึกสัมผัส (Sensory Memory) ข่าวสารหรือสถานการณ์ต่างๆ ของสิ่งเร้าในขั้นนี้จะไม่ละเอียดย่อยและอาจสูญหายไปได้อย่างรวดเร็วหากไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปใช้ในขั้นตอนต่อไป ขั้นที่สองคือ ความจำระยะสั้น (Short – Term Memory) เป็นความจำหลังการรับรู้ในระยะสั้นๆ และอาจสาบสูญไปได้ง่ายหากมนุษย์มิได้ตั้งใจจดจ่ออยู่ในสิ่งที่กำลังจำ และขั้นที่สามคือ

ความจำระยะยาว (Long-term Memory) เป็นความจำที่มีความคงทนถาวรมากกว่าความจำระยะสั้นหลังจากที่มนุษย์มีใจจดจ่อกับข่าวสารนั้น

สรวงศ์ โค้วตระกูล (2537) กล่าวถึงความจำระยะสั้นว่า การเก็บข้อมูลที่ได้รับเข้ามาในไว้ใช้ภายหลังนั้น ข้อมูลนั้นจะต้องประมวลและเปลี่ยนแปลง (Processed and Transformed) จาก ความจำระยะสั้น (STM) ไปใช้ใน ความจำระยะยาว (LTM) กระบวนการที่ใช้เรียกว่า การเข้ารหัส (Encoding) . โดยหลังจากข้อมูลเข้ามาที่ความจำระยะสั้น เมื่อมีการท่องจำแบบไม่ใช้ความคิด (Rote Learning) เช่น การท่องสูตรคูณ ข้อมูลก็จะเข้าไปเก็บอยู่ในความจำระยะยาว ซึ่งเป็นความจำที่ถาวรต่อไป

สรุปแล้ว ระบบความจำมี 3 ระบบ ได้แก่ ความจำจากการรู้สึกสัมผัส ความจำระยะสั้น และความจำระยะยาว ซึ่งงานวิจัยนี้จะเป็นการวัดความจำระยะสั้น

กระบวนการของการจำ

Gleitman (1981) กล่าวถึง กระบวนการของการจำ ไว้ดังนี้

1. การรับความรู้ (Acquisition) เป็นสิ่งสำคัญประการแรกในกระบวนการจำ ถ้าบุคคลมีความรู้ ความเข้าใจแจ่มชัดในสิ่งที่เรียนแล้วจะช่วยให้จำได้ดี สามารถจำกฎเกณฑ์ต่างๆ นั้นๆ ได้ เช่น เรียนรู้ว่า 1 บาทมี 4 สลึงถ้าจะซื้อ 2 บาท ต้องให้เหรียญสลึง 8 เหรียญ

2. ความสามารถในการสะสม (Retention) หมายถึงเมื่อมีสิ่งใดมาเราให้รับรู้แล้ว ถ้าต้องการจะจำสิ่งนั้นก็จะต้องจดจ่อและตั้งใจที่จะยึดเหนี่ยวเอาไว้ในจิตใจ ถ้าฟังหรือดูแล้วปล่อยผ่านไป สิ่งนั้นก็จะไม่เหลือค้างอยู่

3. ความสามารถในการถ่ายทอดได้ (Retrieval) หมายถึงการที่บุคคลสามารถดึงเอาสิ่งที่สะสมอยู่มาใช้ถ่ายทอดได้ โดยการเล่าหรืออธิบายให้ผู้อื่นฟัง มี 2 รูปแบบ ดังนี้

3.1 การถ่ายทอดความจำออกมาโดยการเล่า (Recall) หมายถึง การบรรยายหรืออธิบายสิ่งที่เคยจำได้นั้นออกมาอย่างถูกต้อง โดยไม่ต้องมีสิ่งนั้นปรากฏให้เห็น เช่น การเล่าถึงทิวทัศน์ที่สวยงามของจังหวัดเชียงใหม่ การตอบข้อสอบอัตนัย เป็นต้น

3.2 การถ่ายทอดความจำออกมาโดยระบุสิ่งนั้นได้ถูกต้อง เมื่อมีสิ่งเร้าอื่นๆ ประปนอยู่ด้วย (Recognition) เช่น การชี้ตัวผู้ต้องหาบนโรงพักแม้จะมีผู้อื่นที่มีผู้ใช้ต้องหาปะปนอยู่ การตอบข้อสอบแบบปรนัยโดยการเลือกจากตัวเลือกต่างๆ เป็นต้น

สรุปว่า กระบวนการของการจำ จะเริ่มที่การรับรู้ สะสม และสามารถถ่ายทอดสิ่งนั้นออกมาโดยการเล่าหรือระบุสิ่งๆ นั้นได้ถูกต้อง

วิธีการจำ

ในการจำนั้น บางคนอาจจะจำโดยไม่ได้ตั้งใจ บางคนก็จำได้ด้วยความเข้าใจ พวงสร้อย วรกุล (2532) ได้สรุปถึงวิธีการจำไว้ดังนี้

1. จำโดยอัตโนมัติ (Rote Memory) คือจำด้วยความเคยชินไม่ต้องอาศัยความเข้าใจ บางสิ่งก็จำได้โดยไม่ได้ตั้งใจ แต่จำได้เพราะพบเห็นเสมอๆ เมื่อได้ยินได้ฟังหรือเกี่ยวข้องกับบ่อยๆ จึงจำได้เอง เช่น ได้ยินคำโฆษณาซ้ำๆ ในโทรทัศน์บ่อยๆ ก็จำได้เอง

2. จำด้วยความเข้าใจ (Logical Memory) เป็นความจำโดยเข้าใจและมีเหตุผล เพราะสิ่งใดที่เรารู้และเข้าใจความหมายดีแล้ว จะช่วยให้จำง่ายและสิ่งนั้นจะฝังอยู่ในความทรงจำได้ดีด้วย ทำให้จำได้เร็ว จำได้แม่นยำ ฉะนั้น ครูที่สอนโดยอธิบายให้เข้าใจ แล้วทดลองสาธิตให้ดู หรือให้ออกฝึกปฏิบัติจริง จนเป็นที่เข้าใจ ผู้เรียนย่อมจำเรื่องนั้นได้ดี แต่ถ้าอ่านเองและไม่มี ความเข้าใจย่อมจะจำได้ไม่ดีเท่า ฉะนั้น ความจำชนิดนี้มีประโยชน์มากและเป็นความจำที่ถาวร ไม่ลบเลือน ง่าย

2.3 การทดสอบความสามารถในการจำ

ในทางจิตวิทยามีการทดสอบความสามารถในการจำหลายรูปแบบ ในที่นี้จะกล่าวถึงรูปแบบที่นิยมใช้ ดังนี้

John C. Jahnake and Ronald H. Nowaczyk (1998) กล่าวถึง การทดสอบความสามารถในการจำหรือการวัดความจำ (Measuring Memory) ไว้ดังนี้

1. การระลึกได้ (Recall) เป็นการรื้อฟื้นสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อนได้โดยปราศจากสิ่งนั้น เหตุการณ์ หรือปราศจากเครื่องชี้แนะใดๆ นั่นคือเป็นการระลึกสิ่งที่เคยประสบในอดีตออกมาโดยไม่มีสิ่งเร้าที่เคยประสบมาปรากฏให้เห็น มี 3 วิธี ได้แก่

1.1 การระลึกเสรี (Free Recall) เป็นการระลึกสิ่งเร้าใดๆ ก่อนหรือหลังได้โดยไม่ต้องเรียงตามลำดับ เช่น การดูสิ่งของต่างๆ ที่วางอยู่ตรงหน้า ประมาณ 10 – 20 ชนิด โดยให้เวลาสำรวจสิ่งของเหล่านี้ 1 – 2 นาที แล้วให้เขียนรายการสิ่งของต่างๆ จากความจำ โดยจะเขียนรายการใดก่อนหรือหลังก็ได้

1.2 การระลึกตามลำดับ (Serial Recall) เป็นการระลึกถึงสิ่งเร้าตามลำดับ ซึ่งทำได้ยากกว่าการระลึกเสรี เพราะการระลึกตามลำดับนั้น ประกอบด้วยการระลึกตัวเร้า และการระลึกลำดับที่ของตัวเร้าด้วย

1.3 การระลึกตามตัวแนะ (Cued Recall) เป็นการทดสอบความจำที่เกิดจากการจำสิ่งต่างๆ คู่กันหรืออาศัยกฎความคล้ายคลึงกัน (จำสิ่งที่คล้ายคลึงกันเป็นพวกเดียวกัน) เช่น BOY = เด็กผู้ชาย DOG = สุนัข

2. การจำได้ (Recognition) เป็นการทดสอบความจำ โดยปรากฏสิ่งเร้าที่เคยประสบมาแล้วในอดีตปะปนกับสิ่งเร้าใหม่ๆ แล้วให้ผู้ทดสอบระบุว่า สิ่งเร้าใดเป็นสิ่งเร้าเดิมที่ถูกต้อง เช่น การใช้ข้อสอบปรนัยแบบให้เลือกตอบ (multiple choice)

3. การเรียนรู้ซ้ำ (Relearning) หมายถึงการทำซ้ำๆ หรือเสนอสิ่งเร้าซ้ำๆ ในการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบนี้มักใช้วัดด้วยเวลาหรือจำนวนครั้ง การเรียนรู้ซ้ำอีกจะพบว่า เราจะใช้เวลาน้อยกว่าในการเรียนครั้งแรก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจำที่ยังคงเหลืออยู่ ถ้าความจำยังคงเหลืออยู่มาก จำนวนเวลาหรือจำนวนครั้งที่ใช้เรียนซ้ำก็จะน้อยลง

การทดสอบความสามารถในการจำหรือทรงจำจะตรงกับการระลึกตามลำดับ (Serial Recall) คือนักเรียนจะต้องถ่ายทอดหรือทรงจำตามลำดับ เช่น วรรคที่ 1 ของบทที่ 1 วรรคที่ 2 ของบทที่ 2 จนกระทั่งถึงวรรคสุดท้ายของบทที่ 2 เป็นต้น

2.4 เทคนิคในการช่วยจำ

ในการสอนให้นักเรียนท่องจำหรือทรงจำ จะมีเทคนิคต่างๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนจำหรือทรงจำได้ง่ายขึ้น ซึ่งมีผู้เสนอแนะไว้ดังนี้

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2537) ได้สรุปถึงเทคนิคในการช่วยจำไว้ดังนี้

1. การสร้างเสียงสัมผัส (Rhymes) เป็นวิธีที่ใช้ได้ผลดีมาก และสิ่งที่จดจำจะอยู่ในความทรงจำเป็นเวลานาน เช่น บทเรียนภาษาไทยมีผู้คิดแต่งกลอนที่มีสัมผัสและมีความหมายเพื่อให้จำได้ง่าย ดังนี้

ผู้ใหญหาผ้าใหม่	ให้สะใภ้ใช้คล้องคอ
ไผ่ใจเอาใส่ห่อ	มิหลงไหลใครขอดู
จะใคร่ลงเรือใบ	ดูน้ำใสและปลาปู
สิ่งใดอยู่ในตู้	มิใช่อยู่ใต้เตียง
บ่าไบ้ถือโยบัว	หูดามัวมาใกล้เตียง
เล่าท่องอย่าละเลียง	ยี่สิบม้วนจำจงดี

2. การสร้างคำเพื่อช่วยความจำจากอักษรตัวแรกของคำ การสร้างคำเพื่อช่วยจำวิธีนี้ ทำได้โดยการนำอักษรตัวแรกของแต่ละคำที่ต้องการจำมาเน้นคำใหม่ที่มีความหมาย เช่น การจำชื่อทะเลสาบที่ใหญ่ทั้งห้าของอเมริกาเหนือ สร้างคำว่า HOMES ซึ่งหมายถึงทะเลสาบ Huron, Ontario, Michigan, Erie และ Superior ตามลำดับ

3. การสร้างประโยคที่มีความหมายช่วยความ (Acrostic) เช่น การจำชื่อดาวนพเคราะห์ที่ทั้งเก้าเป็นภาษาอังกฤษว่า "Men Very Easily Make Jugs Serve Useful New Purposes" ซึ่งมาจาก Mar, Venus, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptune และ Pluto

4. วิธีสร้างกลุ่มคำสัมผัส (Pegword) เป็นวิธีที่มีประโยชน์สำหรับการท่องจำรายชื่อหรือ สิ่งของหลายๆ อย่างที่มีลำดับ 1, 2, 3... การใช้จำเป็นต้องสร้างกลุ่มคำ (Pegs) ขึ้น และท่องจำปกติ มักใช้ตัวเลขกับสิ่งของให้มีเสียงสัมผัส (Rhymes) ตัวอย่างเช่น One-Bun, Two-Shoe, Three-tree, ... การใช้ก็ต้องใช้จินตนาการช่วยจำด้วย

5. วิธีโลไซ (Loci Method) วิธีนี้เน้นหลักการจำโดยสร้างมโนภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ต้องการจะจำ โดยใช้สถานที่และตำแหน่งเป็นสิ่งเตือนความจำ

6. วิธีไคคำ (Keyword) ใช้กันมากในการเรียนภาษาต่างประเทศ มีสองขั้นตอนคือ ขั้นแรกพยายามแยกคำภาษาต่างประเทศที่จะเรียน ขั้นที่สองให้นึกถึงความหมายที่สอดคล้องกับเสียงของคำนั้น เช่น คำภาษาอังกฤษว่า Potato แปลว่า มันฝรั่ง อ่านว่า โฟเทโท คำ Keyword ใช้คำว่า โฟ หรือ โฟธิ ฉะนั้นอาจนึกวาดภาพว่า มันฝรั่งมีใบโพธิ์โผล่ขึ้นมา

ซูติมา พรหมรักษา (2542) กล่าวถึงวิธีการที่จะช่วยให้เกิดความจำระยะยาวได้ดี โดยใช้การจัดการเรียนให้มีความหมายและการจัดสภาพช่วยการเรียน

1. การจัดบทเรียนให้มีความหมาย มีขั้นตอนดังนี้

1.1 การสร้างสื่อสัมพันธ์ (Mediation) เป็นวิธีการสร้างความสัมพันธ์ที่มีความหมายช่วยจำในบทเรียนที่ขาดความหมาย

1.2 การจัดระบบไว้ล่วงหน้า (Advance organization) เป็นการสรุปโครงสร้างหรือกระบวนการเกี่ยวกับบทเรียน ให้นักเรียนทราบก่อนการเรียนในเนื้อหาวิชานั้นๆ

1.3 การจัดเป็นลำดับขั้น (Hierarchical structure) เน้นการจัดบทเรียนให้เป็นไปตามลำดับตามขั้นตอนการเรียนรู้ นักเรียนจะต้องมีความรู้ในขั้นแรกก่อนจะเรียนรู้ขั้นตอนต่อไป

1.4 การจัดเข้าเป็นหมวดหมู่ (Organization) เป็นกรนำข้อมูลที่ได้เรียนรู้แล้ว มาจัดให้เข้าเป็นระเบียบแบบแผน

สรุปแล้ว เทคนิคในการท่องจำให้ได้ผลดีนั้น อาจจัดเนื้อหาให้มีเสียงสัมผัส หรือ จัดสภาพการเรียนรู้ที่มีการฝึกฝน การท่องจำ เป็นต้น

2. การจัดสภาพช่วยการเรียนรู้ มีดังนี้

2.1 การนึกถึงสิ่งที่เรียนขณะที่กำลังฝึกฝนอยู่ (Recall during practice)

หมายถึงการทบทวนบทเรียนหลังจากอ่านจบในแต่ละครั้ง เช่น บทเรียนหนึ่งต้องใช้เวลาอ่านทีละ 30 วินาที ครูกำหนดเวลาให้อ่าน 2 ชั่วโมง นักเรียนที่อ่านตั้งแต่ต้นจนจบครบ 4 เทียว จะจำได้น้อยกว่านักเรียนที่อ่านจบ 1 เทียวแล้วทบทวนข้อความที่อ่านนั้นให้เข้าใจชัดเจนขึ้น แม้จะใช้เวลา 2 ชั่วโมงเท่ากัน

2.2 การเรียนเพิ่มขึ้น (Over learning) หมายถึงการเรียนหลังจากที่จำบทเรียนได้แล้ว เช่น การจำข้อความสั้นๆ ซึ่งอ่านเพียงครั้งเดียวก็จำได้ แต่ถ้าอ่านเพียงเทียวเดียวในเวลาไม่กี่นาทีก็จะลืม แต่ถ้าหากได้อ่านทบทวน 4-5 เทียว จะทำให้จำได้ดีขึ้นและจำได้นาน

2.3 การท่องจำ (Recitation) การท่องจำจะยิ่งทำให้จำได้มากยิ่งขึ้น เพราะผู้ที่ท่องอย่างตั้งใจ มักจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และเมื่อท่องไปได้ระยะหนึ่ง ผู้ท่องจะทราบถึงความก้าวหน้าของตนเอง ทำให้เกิดกำลังใจที่จะท่องต่อไป นอกจากนี้ การท่องเป็นกิจกรรมที่มีจุดหมายแน่ชัด ผู้ท่องจะตั้งระดับความมุ่งหวังไว้ และจะมุ่งให้บรรลุถึงเป้าประโยชน์

2.4 การสร้างจินตนาการ (Imagery) หมายถึงการสร้างรหัสโดยนิภภาพในใจ เป็นการเอาสิ่งที่ต้องการจำไปเชื่อมโยงกับสิ่งที่จำได้ดีอยู่แล้ว โดยการนึกภาพที่เป็นคู่สัมผัสกัน

3. การท่องจำบทร้อยกรอง

3.1 ความหมายของการท่องจำบทร้อยกรอง

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2538) ให้ความหมายของคำว่า ท่องจำ ว่าหมายถึง ท่องบ่นจนจำได้, ท่องบ่นจนขึ้นใจ

Earl Juang-Eli Ku (1982) กล่าวถึงความหมายของการท่องจำ ว่าหมายถึง การทำงานอย่างหนึ่งกับเนื้อหาของข้อความ จนกระทั่งสามารถนำกลับออกมาได้คำต่อคำเมื่อต้องการ

ดังนั้น การท่องจำหรือยกรองจึงหมายถึง การท่องหรือยกรองจนกระทั่งสามารถจำหรือยกรองนั้นได้ ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า การท่องอาขยาน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2543) ให้ความหมายไว้ว่า การท่องอาขยาน เป็นการท่องจำหรือยกรองที่ถือว่าไพเราะ โดยครูจะคัดเลือกมาให้นักเรียนท่อง มีความสั้นยาวตามความสามารถในการท่องจำของนักเรียนตามระดับชั้น นอกจากนี้ พรทิพย์ ศิริสมบุญเวช (2543) ยังกล่าวว่า การท่องอาขยานคือ การท่องจำหรือยกรองที่มีความไพเราะและมีคติสอนใจ

3.2 กลวิธีการฝึกท่องจำหรือยกรอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2538) กล่าวถึงกลวิธีการฝึกท่องจำหรือยกรองไว้ดังนี้

1. การฝึกพร้อมกันทั้งชั้น อาจใช้การฝึกเป็นกลุ่ม หรือเป็นแถว หรือการฝึกรายบุคคลก็ได้

การฝึกพร้อมกันทั้งชั้นนั้น นักเรียนแต่ละคนจะรู้สึกปลอดภัยที่สุด เพราะสามารถลองฝึกให้คุ้นเคยกับเสียงใหม่ได้ โดยไม่ต้องกังวลว่าครูจะจับผิดว่าออกเสียงไม่ถูกต้อง กิจกรรมดำเนินไปค่อนข้างเร็ว มีความสม่ำเสมอและมีจังหวะของการออกเสียงดีมาก จุดมุ่งหมายของการฝึกคือ เริ่มเปลี่ยนจากการฝึกให้นักเรียนคุ้นเคยกับเสียงใหม่ มาสู่การปรับเสียงให้ถูกต้อง ชัดแนะสำหรับครูคือ บอกให้นักเรียนฝึกออกเสียงซ้ำๆ เป็นกลุ่มด้วยน้ำเสียงที่หนักแน่น แต่ไม่ต้องดัง และครูควรเดินฟังหรือยืนฟังข้างๆ กลุ่ม โดยมองเลยกลุ่มดังกล่าวนี้ไปแทนที่จะจ้องเขม็งเพื่อทำให้ทั้งครูและนักเรียนมีสมาธิกับเสียงที่ฝึกได้ดีกว่าและเป็นการลดการเผชิญหน้าระหว่างบุคคลให้เหลือน้อยที่สุดด้วย

การฝึกเป็นรายบุคคลนั้น สิ่งสำคัญอยู่ที่นักเรียนต้องการทราบว่าการออกเสียงแต่ละครั้งของตนเองเข้าใกล้เป้าหมายเพียงใด โดยครูบอกได้ด้วยคำพูดว่า "ดีมาก" หรือ "ยังไม่ถูกต้อง แต่ดีขึ้นแล้ว" แต่การใช้คำพูดเพื่อจุดประสงค์นี้เป็นการสร้างบรรยากาศของการประเมิน แต่เสียเวลาและขัดจังหวะการฝึก ดังนั้น ครูควรใช้มือและสีหน้าแทนคำพูด การใช้ท่าทางแทนคำพูดไม่เป็นการลดความสำคัญของคุณสมบัติความเป็นมนุษย์ในการสื่อสารลงตรงกันข้ามท่าทางเหล่านี้จะกลายเป็นรหัสที่รู้จักกันระหว่างครูกับนักเรียน นอกจากนี้ ครูควรมุ่งความสนใจของครูและนักเรียนไปที่เสียงที่กำลังฝึก ครูอาจมองนักเรียนได้ แต่ไม่ใช่จ้องหน้าตรงๆ และครูไม่ควรเดินไปหานักเรียนแต่ละคนขณะฝึก ทั้งนี้เพื่อเลี่ยงการเผชิญหน้านั้นเอง

2. การเรียกนักเรียน (หรือกลุ่มของนักเรียน) เรียงตามลำดับ กับการเรียกนักเรียนแบบสุ่ม

การเรียกนักเรียนตามลำดับเป็นวิธีที่ทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัยมากกว่าเรียกนักเรียนแบบสุ่ม แต่วิธีเรียกนักเรียนแบบสุ่มนั้นจะทำให้นักเรียนต้องตื่นตัวตลอดเวลา ดังนั้นวิธีการเรียกนักเรียนทั้งสองวิธีจึงมีโอกาสนำมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยเฉพาะการฝึกท่องจำได้

3. การให้นักเรียนปิดหนังสือ กับให้เปิดหนังสือ

ทั้งสองวิธีมีโอกาสนำมาใช้ได้ วิธีปิดหนังสือจะทำให้นักเรียนใช้หูฟังแทนที่จะฟังในสิ่งที่ตามองเห็น วิธีเปิดหนังสือมีผลดีคือช่วยให้นักเรียนบางคนคลายความกังวลลงเป็นการให้บทฝึกที่มองเห็น เพื่อช่วยเสริมการฟัง หรืออาจใช้วิธีให้นักเรียนเปิดหนังสือแต่ให้ตามองไปทางอื่นมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้ ครูต้องตัดสินใจว่าจะใช้วิธีใด โดยสังเกตจากปฏิกิริยาของนักเรียน

4. การให้ฝึกท่องจำ กับการท่องจำเพียงครั้งเดียว

นักเรียนอาจจะรู้สึกว่า การฝึกท่องจำซ้ำหลายครั้งติดๆ กัน ทำให้ผลการฝึกท่องจำนี้ดีกว่าต้องคอย 1-2 นาทีกว่าจะได้ฝึกอีกครั้ง แต่ในอีกด้านหนึ่ง การให้ท่องจำเพียงครั้งเดียวจะทำให้จังหวะการฝึกเป็นไปอย่างรวดเร็ว และทำให้นักเรียนแต่ละคนใช้เวลาท่องฝึกลดลง

5. จังหวะการฝึกท่องจำซ้ำหรือจังหวะการฝึกท่องจำเร็ว

ในแต่ละวิธีมีข้อดีที่เห็นได้ชัดเจน คือทั้งสองวิธีสามารถนำมาใช้ได้และได้ผลดี เพราะนักเรียนรู้สึกว่ากิจกรรมที่ทำอยู่มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง

6. น้ำเสียงที่ใช้ในการท่องจำ

น้ำเสียงอาจเป็นน้ำเสียงแบบปกติ แบบตื้นตัน หรือเป็นน้ำเสียงที่แสดงชัยชนะหรือจะใช้แบบเน้นเสียงก็ได้

7. ความดังในการท่องจำ

ความดังอาจดังพอได้ยิน หรือดังตามปกติ หรือดังก้องแบบนักพูดก็ได้ แต่การผสมผสานบางวิธีก็มีความขัดแย้งกัน เช่น การท่องจำตามครูพร้อมกันทั้งชั้น ไม่สัมพันธ์กับการท่องจำนักเรียนแบบสุ่มเรียกหรือเรียกนักเรียนตามลำดับ แต่วิธีผสมผสานทางเลือกนั้นยังมีอีกหลายวิธีที่ใช้ได้ผลดี

3.3 เกณฑ์การคัดเลือกบทร้อยกรองสำหรับการท่องจำ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) กล่าวถึงเกณฑ์การคัดเลือกบทร้อยกรองสำหรับการท่องจำ ไว้ดังนี้

1. มีเนื้อหา ความยากง่ายเหมาะสมกับวัย
2. มีความยาวพอเหมาะพอควร
3. มีคุณธรรม คติธรรม ให้แนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงาม
4. มีสุนทรียรสทางภาษา
5. มีความถูกต้องตามฉันทลักษณ์
6. มีรูปแบบที่หลากหลาย

3.4 การสอนให้นักเรียนท่องจำบทร้อยกรอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2543) กล่าวถึงการดำเนินการสอนให้นักเรียนท่องจำบทร้อยกรอง ไว้ดังนี้

1. ครูต้องบอกจุดประสงค์ของการท่องจำว่า ร้อยกรองแต่ละบทมีความมุ่งหมายอย่างไร นักเรียนจะได้คุณประโยชน์อะไรบ้าง
2. ครูให้นักเรียนเรียนรู้ลักษณะของคำประพันธ์แต่ละบท รู้ความหมายของศัพท์ ถอดความหมายของศัพท์ ความหมายของคำประพันธ์และข้อคิดจากบทประพันธ์นั้น
3. ควรให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์นั้นแบบร้อยแก้วก่อน เพื่อให้รู้จักจังหวะวรรคตอน และสัมผัส
4. ฝึกอ่านทำนองเสนาะ เพื่อให้ได้สุนทรียรสจากบทประพันธ์ว่า มีความไพเราะแตกต่างจากการอ่านธรรมดาเพียงไร และอาจช่วยให้จำได้ง่ายขึ้น
5. ฝึกท่องจำพร้อมๆ กันทุกเย็นหลังเลิกเรียน เพื่อให้จำได้แม่นยำยิ่งขึ้น
6. ครูอาจร้องเป็นเพลงไทยหรือเปิดแถบบันทึกเสียงให้นักเรียนฟัง เพื่อสร้างบรรยากาศให้เกิดความเพลิดเพลินและสนับสนุนให้นักเรียนสนใจเพลงไทย
7. ครูอาจดัดแปลงใส่ทำนองเพลงไทยปัจจุบันตามความสนใจของนักเรียนแต่ละคนก็ได้
8. ครูอาจแนะนำให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแสดงจินตลีลา หรือแสดงท่าว่าประกอบตามความคิดของแต่ละกลุ่ม
9. หากนักเรียนท่องได้แม่นยำแล้ว ครูอาจให้นักเรียนช่วยเลือกบทร้อยกรองบทอื่นๆ มาเป็นบทท่องจำเพิ่มเติม

พรทิพย์ ศิริสมบุญเรือน (2543) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนสำหรับห้องจำ
บทร้อยกรองไว้ ดังนี้

1. ครูสามารถจัดช่วงเวลาในการท่องได้ตามความเหมาะสม สิ่งสำคัญคือ
ควรจัดเวลาให้ท่องพร้อมกันทั้งชั้น เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกกระเปียบวินัย ลักษณะนิสัย และได้สัมผัส
ความงดงามทางภาษาในอีกมิติหนึ่ง นอกจากนี้ ควรให้นักเรียนท่องรายบุคคลบ้าง
2. ครูควรเลือกทำนองไทยในการท่องให้เหมาะสม อาจจะเริ่มจากการท่องโดยไม่มี
ทำนอง แล้วพัฒนาไปสู่ทำนองอื่นๆ เช่น ทำนองขับ ทำนองสวด ทำนองเห่ ทำนองเพลงพื้นบ้าน
ทำนองเพลงไทยเดิม ฯลฯ นอกจากนี้ ควรให้โอกาสนักเรียนในการสร้างสรรค์ทำนองอื่นๆ
3. ครูควรเน้นแนวคิดที่ว่า “อย่าฟังเปล่าเอาแต่กลอนสุนทรเพราะ ควรพิจารณาหาคำ
คำเลิศประเสริฐศรี” ครูควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของการท่องว่า ไม่ใช่ท่องแบบ “นกแก้วนกขุนทอง”
แต่เป็นการท่องเพื่อให้ซาบซึ้งคุณค่าและความไพเราะของบทร้อยกรอง เพื่อเป็นคติสอนใจและ
เป็นพื้นฐานของการแต่งคำประพันธ์ต่อไป
4. ครูควรสอนให้นักเรียนเรียนรู้เทคนิคในการพัฒนาความจำควบคู่ไปกับการท่อง
โดยชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจว่า การท่องบทร้อยกรองก็คือกระบวนการช่วยจำ ซึ่งเริ่มจากการสร้าง
ถ้อยคำให้คล้องจอง เทคนิคนี้นักเรียนเรียนรู้ตั้งแต่การจดจำพยัญชนะไทย (ก เอ๋ย ก ไก่ ข ไข่
ในเล่า ...) การจำคำที่เขียนด้วยไม้ม้วน 20 คำ (ผู้ใหญ่หาผ้าใหม่ ให้สะใภ้ใช้คล้องคอ...) การ
ผูกเรื่องราวให้มีถ้อยคำสัมผัสไพเราะ เป็นเทคนิคง่ายๆ ในการพัฒนาความจำและนิยมกันทั่ว
5. ครูควรสอนการท่องบทร้อยกรองในแนวทักษะสัมพันธ์ โดยให้สัมพันธ์กับทักษะ
อื่นๆ ด้วย เช่น
 - 5.1 ฟังเพื่อนท่องอาขยานแล้วพูดหรือเขียนวิจารณ์
 - 5.2 เขียนสรุปแนวคิดจากบทร้อยกรอง
 - 5.3 วาดภาพตามจินตนาการที่เกิดจากการท่อง
 - 5.4 แสดงบทบาทสมมุติประกอบการท่อง
6. ครูควรสอนการท่องบทร้อยกรองตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้ง 5 ทฤษฎี ได้แก่
ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วม ทฤษฎีการพัฒนาความคิด
ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อฝึกฝนกาย วาจา ใจ และทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ

ชาตรี สำราญ (2542) กล่าวถึงการสอนบทร้อยกรองรูปแบบท่องจำสู่การปฏิบัติไว้ดังนี้

1. การท่องจำนั้นมีหลายระดับที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการคิด เช่น

1.1 จำเป็นต้องจำ คือจำแบบจำปาก เพื่อนำไปตอบสอบคำกับครูและจำเพื่อฝึกสมองให้พัฒนาทั้งซีกซ้าย ซีกขวา เพราะการจำบทร้อยแก้วและร้อยกรองก็เป็นการพัฒนาสมองได้ทางหนึ่งด้วย

1.2 จำจนขึ้นใจ การจำขั้นนี้เป็นการจำจากที่จำแบบนกแก้วนกขุนทอง มาสู่การจำแบบสามารถรำลึกได้คือ เมื่อต้องการจะนำไปใช้ก็รำลึกรับมาใช้ได้ เพราะทุกอย่างอยู่ในหัวใจบันทึกไว้ในความทรงจำ สามารถนึกเรียงลำดับมาใช้ได้อย่างดี ทั้งขึ้นอยู่กับการฝึกในขั้นที่หนึ่ง ว่าจำได้มากน้อยเพียงใด ถ้าจำได้ดี เรียงลำดับก่อนหลังได้ ก็จะดึงมาใช้ได้ง่ายๆ เหมือนเราบรรจุโปรแกรมความจำไว้ในสมองนั่นเอง

1.3 จำบทร้อยกรองที่เป็นต้นแบบ เป็นการจำเพื่อนำไปใช้ประกอบการเขียนบทร้อยกรองทำนองเสนาะได้ เพราะรูปแบบของฉันทลักษณ์แต่ละอย่างนั้นมีแบบครูให้ดูได้เป็นแบบอย่าง เช่น จะเขียนโคลงก็นึกถึงโคลงจากเรื่องลิลิตพระลอ ดังนี้

เสียงลือเสียงเล่าอ้าง	อันใด พี่เอ๋ย
เสียงย่อมยอศใคร	ทั่วหล้า
สองเชื้อพี่หลับไหล	ลืมนตื่น ญาติ
สองพี่คิดเองอ้า	อย่าได้ถามเมื่อ

โคลงเหล่านี้จะช่วยให้สามารถนำมาใช้ได้ทุกครั้งเวลาจะเขียนร้อยกรอง กวีต้นแบบได้ร้อยเรียงฉันทลักษณ์ไว้ให้เห็นเป็นแบบอย่างที่ดีแล้ว

1.4 จำบทร้อยถ้อยคำ บทกวีแต่ละบทนั้น กวีผู้รจนางานได้เพียรพยายามเรียงร้อยถ้อยคำนำมาเขียนให้ไพเราะสละสลวย เป็นแบบอย่างของการใช้ภาษา อีกทั้งได้สอดใส่อารมณ์ลงในถ้อยคำเหล่านั้น ทำให้เวลาอ่านจะเห็นภาพของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ดังเช่น ชะโดดุก กระจดีโดด สลาดโลด ยะหยอยหยอย กระจเพื่อน้ำ กระจพำพรอย กระจออกจวน กระจฉอนชล

2. เมื่อเด็กๆ สามารถจดจำบทกวีได้ตามลำดับขั้นตอนแล้ว ครูสามารถพัฒนาเด็กให้เป็นผู้กระทำบ้าง ดังนี้

2.1 ถอดแบบผังคำประพันธ์ ให้เห็นสัมผัสนอก-สัมผัสในหรือสัมผัสระหว่างบท-ระหว่างวรรค นอกจากนี้ ยังเห็นลูกเล่นหรือคำที่เสริมสร้างให้บทประพันธ์นั้นๆ เมื่ออ่านแล้วทำให้เกิดความสะเทือนอารมณ์แก่ผู้อ่าน

2.2 ค้นหาความหมายของคำแต่ละคำ ฝึกให้ได้รู้เท่าทันภาษา เพราะภาษาหรือคำแต่ละคำในบางคำมีความหมายแฝงไว้ ถ้ารู้ได้เท่าทันก็จะอ่านวรรณกรรมเหล่านั้นได้ อรรถรสยิ่งขึ้น

2.3 วิเคราะห์เจาะใจผู้เขียนว่า ทำไมจึงต้องเขียนบทร้อยกรองนี้ มีแรงบันดาลใจอย่างไร เพราะคำถามเหล่านี้ทำให้ต้องเจาะลึกศึกษาที่มาที่ไปของวรรณกรรมที่อ่าน เกี่ยวโยงกับประวัติศาสตร์เหตุการณ์บ้านเมือง ทำให้ผู้อ่านรู้รอบจะส่งผลให้รอบรู้ได้

2.4 วิเคราะห์ให้เห็นความสอดคล้องเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ต่อเหตุการณ์ คืออดีต ปัจจุบันถึงอนาคต แล้วเชื่อมโยงถึงผู้อ่านว่า สิ่งนั้นน่าจะมีผลกระทบต่อตนเอง ต่อสังคม ต่อประเทศชาติ ต่อโลกได้อย่างไร หรือมีวิธีปฏิบัติอย่างไรที่จะไม่ให้เหตุการณ์ดังกล่าว (ถ้าเป็นเหตุการณ์ด้านลบ) เกิดซ้ำขึ้นได้อีก

โดยสรุปจะเห็นว่า รูปแบบการเรียนการสอนในการท่องจำบทร้อยกรองนั้น ควรควรบอกจุดประสงค์ของการท่องจำว่ามีประโยชน์เพียงใด และควรสอนการท่องบทท่องจำให้สัมพันธ์กับทักษะอื่นๆ รวมทั้ง เมื่อจำบทร้อยกรองได้แล้วก็สามารถค้นหาความหมายและถอดคำประพันธ์ตลอดจนวิเคราะห์และเชื่อมโยงเหตุการณ์หนึ่งกับอีกเหตุการณ์หนึ่งได้

3.5 เกณฑ์การวัดความสามารถในการท่องจำบทร้อยกรอง

สำหรับเกณฑ์การวัดความสามารถในการท่องจำบทร้อยกรองนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2535) มีเกณฑ์วัดระดับความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทย ดังนี้

ร้อยละ 80 – 100 หมายถึง ดีมาก

ร้อยละ 70 – 79 หมายถึง ดี

ร้อยละ 60 – 69 หมายถึง ปานกลาง

ร้อยละ 50 – 59 หมายถึง ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

ร้อยละ 0 – 49 หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

ฉะนั้น ในงานวิจัยนี้จะใช้เกณฑ์วัดความสามารถในการท่องจำบทร้อยกรองตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว

4. การฟัง

4.1 ความหมายของการฟัง

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2538) ให้ความหมายของคำว่า ฟัง หมายถึง ตั้งใจสดับ, คอยรับเสียงด้วยหู, ได้ยิน

กระทรวงศึกษาธิการ (2539) กล่าวถึงการฟังว่า การฟัง คือ การรับรู้ความหมาย จากเสียงที่ได้ยิน เป็นกระบวนการทำงานของสมองต่อเนื่องจากการได้ยิน เป็นความสามารถที่จะรับรู้สิ่งที่ได้ยิน ดีความและจับความสิ่งที่รับรู้ นั้น เข้าใจและจดจำไว้

จากความหมายข้างต้น การฟังจึงเป็นการรับรู้เสียงจากการได้ยิน สามารถดีความ และจับความสิ่งที่รับรู้ เข้าใจและจดจำได้ดี

4.2 ระดับของการฟัง

สำหรับระดับของการฟัง มีผู้กล่าวถึงหลายคนดังนี้

Mackey (1965) กล่าวถึงระดับของการฟัง ไว้ดังนี้

1. การฟังในระดับความจำ (recognition) หมายถึงการฟังแล้วจำได้หรือจำแนก เสียงในคำและประโยคได้ทันที รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงระหว่างเสียงที่ได้ยินกับภาพที่เห็นได้

2. ระดับความเข้าใจ (Auditory Comprehension) ได้แก่ การฟังแล้วเข้าใจรูปคำ และความหมายของคำในประโยคที่ได้ยินจากเทป และองค์ประกอบต่างๆ ของภาษาที่รวมกันเป็น ข้อความ โดยอาศัยการฝึกฝนต่อไปนี้

2.1 ฝึกโดยใช้แผ่นเสียงหรือเทป

2.2 ฝึกโดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น รูปภาพ รูปติดผนัง फिल्मสตริป หรือ ภาพยนตร์ที่มีเสียงในฟิล์ม ซึ่งทำให้ได้เห็นอากัปกริยาของผู้พูด ทำให้เพิ่มความเข้าใจในประโยคที่ได้ยิน

2.3 ฝึกฟังจากบทเรียนที่ได้บันทึกเทปไว้

นอกจากนี้ Valette (1972) ยังกล่าวถึง ระดับของการฟังไว้ดังนี้

1. การรับรู้ (Perception) ผู้ฟังสามารถสังเกตความแตกต่างของภาษาเกี่ยวกับ เสียง คำ และระดับเสียงขึ้นลงของข้อความได้

2. การจำ (recognition) ในระดับนี้ ผู้ฟังจะเข้าใจความหมายของคำและข้อความสั้นๆ ที่ได้ยินได้

3. การยอมรับความคิด (Reception) ผู้ฟังสามารถเข้าใจคำศัพท์ หรือประโยคได้
4. ความเข้าใจ (Comprehension) ผู้ฟังสามารถเข้าใจคำอธิบายคำตอบ รู้จักจับใจความของข้อความที่ได้ยิน แม้จะมีคำที่ไม่รู้ความหมายแทรกอยู่ และสามารถฟังข้อความที่พูดอย่างรวดเร็วได้
5. การวิเคราะห์ (Analysis) ผู้ฟังสามารถเข้าใจและแยกประเภทของข้อความที่ฟังได้ว่า เป็นภาษามาตราฐานหรือไม่ ตลอดจนเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และความมุ่งหมายของผู้พูด จากน้ำหนักรูปคำที่เน้นและน้ำเสียง สามารถประเมินได้ว่า ลักษณะของภาษาที่รับฟังอยู่นั้น เหมาะสมหรือไม่ในการสื่อสาร

สำหรับ Higgins (1978) กล่าวถึง ระดับของการฟัง ไว้ดังนี้

1. ระดับรับรู้ (Perceive Boundaries) ในขั้นนี้ ผู้ฟังจะบอกได้ว่ากำลังได้ยินเสียงเป็นข้อความ
 2. ระดับบันทึกความจำระยะสั้น (Hold in Short Term Memory) ผู้ฟังจะจดจำหน่วยเสียงที่ได้ยินเหล่านั้นไว้โดยยังไม่ทราบความหมาย
 3. ระดับเข้าใจความหมายของคำ (Attach Lexical Meaning) ผู้ฟังจะจดจำแนกหน่วยเสียงที่ได้ยินและทราบความหมายของคำแต่ละคำที่ได้ยิน
 4. ระดับเข้าใจความสัมพันธ์ของไวยากรณ์ (Perceive Grammar Relationship) ผู้ฟังจะวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษาของหน่วยเสียงที่ได้ยิน และเข้าใจความสัมพันธ์ของหน่วยต่างๆ ว่าคำใดทำหน้าที่อย่างไรในประโยค
 5. ระดับอ้างอิง (Perceive Reference) ผู้ฟังจะนำโครงสร้างทางภาษาของเสียงที่ได้ยิน มาสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์เดิม (Previous Experience) ตลอดจนสภาพแวดล้อมในขณะที่ฟัง
 6. ระดับสรุปความหมาย (Make Inference) ผู้ฟังจะวินิจฉัยความหมายและทำความเข้าใจข้อความที่ได้ยินทั้งหมด แล้วสรุปจดจำความหมายนั้นๆไว้ เพื่อประโยชน์ในการฟังขั้นต่อไป
- สรุปแล้ว ระดับของการฟัง เริ่มต้นที่เมื่อฟังแล้วจะจำได้ จากนั้นจะเป็นระดับของความเข้าใจ ซึ่งอาจอาศัยสื่อต่างๆ เช่น ภาพหรือแถบบันทึกเสียง ช่วยเพิ่มความเข้าใจให้มากขึ้น

5. การอ่าน

5.1 ความหมายของการอ่าน

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2523) ให้ความหมายว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการค้นหาความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2538) นิยามความหมายไว้ว่า อ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ, ออกเสียงตามตัวหนังสือ, ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ; สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ

ศิริพร ลิ้มตระการ (2541) กล่าวถึงความหมายของคำว่า การอ่าน ไว้ว่า การอ่าน คือ กระบวนการแห่งความคิดในการรับสารเข้าในขณะที่อ่าน เป็นกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและเรื่องที่อ่าน โดยมีจุดหมายให้เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน

จากความหมายดังกล่าว การอ่าน จึงเป็นกระบวนการรับสารในขณะที่อ่าน โดยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับเรื่องที่อ่าน เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน

5.2 ประเภทของการอ่าน

กระทรวงศึกษาธิการ (2543) กล่าวถึงประเภทของการอ่าน ไว้ดังนี้

1. การอ่านในใจ คือ การทำความเข้าใจสัญลักษณ์ที่มีผู้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร การอ่านในใจใช้เพียงสายตากวาดไปตามตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ต่างๆ แล้วใช้ความคิดแปลความ ดีความ รับสาระต่างๆ ที่อ่านนั้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการรับความรู้ ความคิดและความบันเทิง อันเป็นจุดมุ่งหมายของการอ่านโดยทั่วไป

หลักปฏิบัติในการอ่านในใจ

- 1) ไม่มีเสียงพิมพ์ในลำคอ
- 2) ไม่เคลื่อนไหวริมฝีปาก ลิ้น หลอดเสียงและลำคอ
- 3) ไม่สายสิริชะไปมา

2. การอ่านออกเสียง คือ การที่ผู้อ่านเปล่งเสียงออกมามีดังๆ ในขณะที่อ่าน

การอ่านออกเสียง แบ่งตามลักษณะคำประพันธ์ได้ 2 ประเภท ดังนี้

การอ่านร้อยแก้ว ควรอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธีหรือตามที่ราชบัณฑิตยสถานกำหนด นอกจากนี้ ต้องอ่านให้ถูกจังหวะ ลีลาและท่วงทำนอง ซึ่งต่างกันตามชนิดของงานเขียน

การอ่านร้อยกรอง การอ่านชนิดนี้มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลิน ซาบซึ้งในรสไพเราะเป็นสำคัญ ซึ่งต้องอ่านอย่างมีจังหวะ ดีลาและท่วงทำนอง ซึ่งต่างกันตามลักษณะของคำประพันธ์แต่ละชนิด

สำหรับลักษณะการอ่านออกเสียง นุชน้อย สกิดิธังกร (2538) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการอ่านออกเสียง ไว้ดังนี้

1. การอ่านเสียงปกติ คือ การอ่านโดยใช้เสียงธรรมดาให้ถูกต้องชัดเจน เสียงที่อ่านเป็นสำเนียงพูด การออกเสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ตัวควบกล้ำ ตลอดจนการเว้นวรรคตอนถูกต้อง

2. การอ่านเป็นทำนอง คือ การอ่านให้มีเสียงสูงๆ ต่ำๆ มีจังหวะสั้นยาว เน้นเสียงเน้นสัมผัส และเอื้อนเสียงหนักเบา ให้เกิดทำนองเสนาะต่างๆ ซึ่งเรียกว่า การอ่านทำนองเสนาะ

สรุปแล้ว ประเภทของการอ่านมี 2 วิธี คือการอ่านในใจและการอ่านออกเสียง ซึ่งการอ่านออกเสียงอาจอ่านออกเสียงปกติ หรืออ่านเป็นทำนองสูงๆ ต่ำๆ ก็ได้

5.3 ขั้นตอนการฝึกอ่านออกเสียง

ในการฝึกอ่านออกเสียง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือฝึกอ่านออกเสียงร้อยกรอง และฝึกอ่านออกเสียงร้อยแก้ว กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กำหนดขั้นตอนการฝึกอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ไว้ดังนี้

1. อ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธีในภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาที่ยืมมาจากภาษาอื่นๆ เช่น บาลี สันสกฤต เขมร ฯลฯ โดยอาศัยหลักการอ่านจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นสำคัญ

2. ผู้อ่านต้องมีสมาธิและความมั่นใจในการอ่าน ไม่อ่านผิด อ่านตก หรืออ่านเต็ม เวลาอ่านต้องควบคุมสายตาให้ไล่ไปตามตัวอักษรทุกตัวในแต่ละบรรทัด จากซ้ายไปขวาด้วยความรวดเร็ว ว่องไวและรอบคอบ แล้วย้อนสายตาดูกลับลงไปยังบรรทัดถัดไปอย่างแม่นยำ

3. อ่านให้เป็นเสียงพูดโดยเน้นเสียงหนักเบา สูงต่ำ ตามลักษณะการพูดโดยทั่วไป

4. อ่านให้ดังพอสมควร ไม่ตะโกนหรือแผ่วเบาจนเกินไป ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดความรำคาญและไม่สนใจ

5. เมื่ออ่านจบย่อหน้าหนึ่ง ควรผ่อนคลายหายใจ และเมื่อขึ้นย่อหน้าใหม่ควรเน้นเสียงและทอดเสียงให้ช้าลงกว่าปกติเล็กน้อย เพื่อดึงความสนใจของผู้ฟัง จากนั้นจึงใช้เสียงในระดับปกติ

6. อ่านให้ถูกจังหวะวรรคตอน ต้องอ่านให้จับคำและได้ใจความ ถ้าเป็นคำยาวหรือคำหลายพยางค์ ไม่ควรหยุดกลางคำหรือตัดประโยคจนเสียความ

7. รู้จักการเน้นคำที่สำคัญและคำที่ต้องการ เพื่อให้เกิดภาพพจน์หรือจินตนาการตามที่ต้องการ การเน้นควรเน้นเฉพาะคำ ไม่ใช่ทั้งวรรคหรือทั้งประโยค เช่น “กลิ่นของดอกไม้ที่นั้นหอมหวาน ยิ่งกว่ากลิ่นใดๆ ที่เคยสัมผัส”

8. เมื่ออ่านข้อความที่มีเครื่องหมายวรรคตอนกำกับ ควรอ่านให้ถูกต้องตามหลักภาษา เช่น โปรดเกล้าฯ ต้องอ่านว่า โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ส่วนคำที่ใช้อักษรย่อต้องอ่านให้เต็ม เช่น พ.ศ. อ่านว่า พุด-ทะ-ลัก-กะ-หรวด

9. การใส่อารมณ์และความรู้สึกตามเนื้อหา ควรพิจารณาเนื้อความที่อ่านว่าเป็นไปในทางใด เช่น ตื่นเต้น โกรธ ผิดหวัง สนุกสนาน ฯลฯ ควรใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับลักษณะอารมณ์ตามเนื้อหาในท้องเรื่อง การอ่านนั้นจึงจะชวนฟัง

สำหรับขั้นตอนการฝึกอ่านออกเสียงร้อยกรอง กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กำหนดขั้นตอนการฝึกอ่านออกเสียงร้อยกรอง ไว้ดังนี้

1. อ่านคำประพันธ์เป็นสำเนียงร้อยแก้วธรรมดา โดยทอดจังหวะให้ช้า พยายามเน้นเรื่องความถูกต้องชัดเจนของคำที่อ่าน อ่านให้เต็มเสียงและต่อเนื่องกันไม่ให้ขาดเป็นห่วงๆ

2. ฝึกอ่านทอดเสียงโดยอ่านผ่านเสียง ผ่านจังหวะให้ช้าลง โดยให้ผู้ฝึกอ่านลากเสียงให้ยาวออกไปเล็กน้อยแล้วจึงอ่านทอดเสียง

3. ฝึกอ่านคำประพันธ์ชนิดต่างๆ เพื่อให้รู้จังหวะ วรรคตอนและท่วงทำนองลีลาของคำประพันธ์ บทประพันธ์ที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการอ่านทำนองเสนาะนั้น ควรเป็นกลอนโดยเฉพาะกลอนแปด เนื่องจากกลอนแปดมีจำนวนคำมากพอที่จะฝึกทอดเสียงได้เต็มที่ ทั้งจังหวะก็มั่นคงเหมาะสม

4. ฝึกกลเม็ด เช่น การทอดเสียง การเอื้อนเสียง เป็นต้น

5. ฝึกการใส่อารมณ์ให้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อความที่อ่าน

สรุปว่า ขั้นตอนการฝึกอ่านออกเสียงร้อยกรองสำหรับงานวิจัยนี้ จะใช้รูปแบบตามขั้นตอนการฝึกอ่านออกเสียงร้อยกรองของกระทรวงศึกษาธิการ (2544) ดังกล่าวข้างต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศจะกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการจำ การฟังและการอ่าน ซึ่งมีผู้วิจัยไว้ดังนี้

ทนุ จุมพรม (2528) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการระลึกได้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการฟังร้อยแก้วประกอบภาพที่มีเนื้อหาสมบูรณ์และไม่สมบูรณ์ พบว่า การระลึกได้จากการฟังร้อยแก้วประกอบภาพที่มีเนื้อหาสมบูรณ์และการฟังร้อยแก้วประกอบภาพที่มีเนื้อหาไม่สมบูรณ์ ดีกว่าการฟังร้อยแก้วโดยไม่มีภาพประกอบ

วารยา ชุนทอง (2528) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ที่เรียนจากบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดร้อยกรองและร้อยแก้ว พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดร้อยกรองมีความคงทนในการจำเนื้อหาวิชาที่เรียนไปแล้วได้ดีกว่านักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดร้อยแก้ว

เวียง สุวรรณพงศ์ (2529) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อมีและไม่มีจินตภาพจากการฟังและการอ่าน พบว่า ผลการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วของนักเรียนโดยมีจินตภาพและไม่มีจินตภาพจากการอ่านสูงกว่าจากการฟัง

ศรีสมัย ศิริศิลป์ (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าช้างวิทยาคาร จังหวัดสิงห์บุรี โดยการฟังจากแถบบันทึกเสียงกับการอ่านของครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์การฟังของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการฟังจากแถบบันทึกเสียงกับนักเรียนกลุ่มที่ฟังจากการอ่านของครู ไม่แตกต่างกัน แต่การใช้แถบบันทึกเสียงประกอบการสอนจะเป็นสื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจมากขึ้น

สมรศรี พิทักษ์ทอง (2532) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเสนอภาพกราฟิกประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับความคิดสร้างสรรค์ที่มีผลต่อความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่มีระดับความคิดสร้างสรรค์ต่างกันมีความคงทนในการจำไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่เรียนด้วยรูปภาพการเสนอความต่างกันมีความคงทนในการจำไม่แตกต่างกัน

ยุพดี เฉลภาภักต์ (2536) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำวิชาวงจรดิจิตอล 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบให้ข้อมูลย้อนกลับแบบอธิบายและไม่อธิบายคำตอบ พบว่า ผู้เรียนที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ให้ข้อมูลป้อนกลับแบบอธิบายและไม่อธิบาย (แบบทวนซ้ำ) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำไม่แตกต่างกัน

ศรีสมร อุษฉาย (2536) ได้ทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ที่เสนอภาพแบบเคลื่อนไหวและแบบซ้อนภาพโดยเสนอผ่านจอแอลซีดี ในการสอนวิชาการถ่ายภาพ 1 พบว่า กลุ่มที่เรียนจากบทเรียนแบบเคลื่อนไหวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบซ้อนภาพ

ชัยวัฒน์ บำรุงจิตต์ (2537) ได้ทดลองใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการชี้แนะแบบเคลื่อนไหวและแบบกระพริบอยู่กับที่ในการสอนวิชาเขียนแบบเทคนิค พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำไม่แตกต่างกัน

พรรตน์ สุวรรณรัตน์ (2537) ได้ศึกษาความเข้าใจในการฟังภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่ามัธยิมเลขคณิตของความเข้าใจในการฟังภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ชัยวัฒน์ การรื่นศรี (2539) ได้ศึกษาผลของการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกทักษะ ที่มีต่อความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศและความถนัดทางภาษา ต่างกัน พบว่า เมื่อเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกทักษะแล้ว นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่มีความถนัดทางภาษาสูงมีความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่มีความถนัดทางภาษาดำ

สำราญ คุ่มกลั่นวงษ์ (2539) ได้ศึกษาผลของการให้คำแนะนำในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ควบคุมการเรียนโดยผู้เรียนแบบให้คำแนะนำและแบบไม่ให้คำแนะนำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน เมื่อเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ควบคุมการเรียนโดยผู้เรียน แบบให้คำแนะนำและแบบไม่ให้คำแนะนำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่มีความคงทนในการจำแตกต่างกัน

สุกัญญา กฤษณะเศรณี (2542) ได้ศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความจำต่อความเชื่อในความสามารถของตนเองและความสามารถในการระลึกตามลำดับของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความจำมีความสามารถระลึกตามลำดับสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความจำ และนักเรียนที่มีสติปัญญาระดับสูงมีความสามารถระลึกตามลำดับสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ

มยุรี บุญมาทน (2543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความจำระยะสั้นด้านภาษา ความสามารถในการฟังและการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร พบว่า ความจำระยะสั้นด้านภาษา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสามารถในการฟังและความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ

อรอนงค์ ลิขิตธรรมนิศย์ (2545) ได้เสนอรายงานผลงานทางวิชาการ และการวิเคราะห์ผลการทดลองใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โดยกล่าวถึงนักเรียนส่วนใหญ่ว่ามีปัญหาด้านการอ่าน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านต่ำกว่าร้อยละ 60 ผู้วิจัยจึงสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมขึ้น 8 เล่ม เพื่อให้ให้นักเรียนใช้อ่านประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยด้วยตนเอง จากนั้นเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าก่อนใช้ โดยผู้วิจัยกล่าวถึงสาเหตุว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้นเพราะนักเรียนได้อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการเสริมสร้างทักษะการอ่านให้แก่นักเรียน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ในด้านงานวิจัยต่างประเทศ จะมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความจำจากการอ่านและการฟัง ดังนี้

Smiley et al. (1977) ได้ศึกษาเรื่องการระลึกเนื้อหาสำคัญจากร้อยแก้วของเด็กที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำ จากการเสนอร้อยแก้วโดยการอ่านและการฟัง พบว่า ผลการระลึกเนื้อหาสำคัญจากร้อยแก้วของนักเรียนกลุ่มเสนอร้อยแก้วโดยการฟัง สูงกว่า กลุ่มเสนอร้อยแก้วโดยการอ่าน

Maher and Sullivan (1982) ได้ศึกษาผลของจินตภาพกับสิ่งเร้าที่เป็นเสียงพูดและสิ่งพิมพ์ที่มีต่อการเรียนรู้ร้อยแก้ว โดยให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งพยายามจำเนื้อหาจากการอ่าน และอีกกลุ่มหนึ่งให้นักเรียนสร้างจินตภาพขึ้นจากการฟังเนื้อหา พบว่า ในกลุ่มการฟัง นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำมีผลการเรียนสูงเกือบเท่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูง ส่วนในกลุ่มการอ่าน นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำมีผลการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูง

Earl Juang-Eli Ku (1982) ได้ศึกษาถึงตัวแปรแทรกซ้อนในการทดสอบความเข้าใจในการฟังภาษาต่างประเทศ โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความสามารถในการอ่านเป็นตัวแปรแทรกซ้อนในการวัดความเข้าใจการฟังภาษาต่างประเทศ เพราะข้อสอบการฟังชนิดเลือกตอบ เปิดโอกาสให้ผู้มีความสามารถในการอ่านทำคะแนนการฟังได้ดี เนื่องจากมองเห็นความแตกต่างของตัวเลือกโดยอาศัยความรู้เรื่องโครงสร้างคำศัพท์และความหมาย

Nugent (1982) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ที่เกิดจากสื่อที่ต่างกัน ได้แก่ จากภาพ จากเสียงหรือคำพูด และจากสิ่งพิมพ์หรือตัวหนังสือ พบว่า ผลการเรียนรู้จากสื่อแต่ละสื่อไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อมีการเสนอโดยรวมสื่อสองอย่างและเสนอพร้อมกัน เช่น เสนอด้วยภาพกับเสียง หรือเสนอด้วยภาพพร้อมตัวหนังสือ ผลการเรียนรู้จะสูงกว่าการเสนอด้วยสื่อเพียงอย่างเดียว และการรวมสื่อประเภทภาพและเสียง เข้าด้วยกันจะให้ผลการเรียนรู้ที่ดีกว่าการรวมสื่อประเภทภาพและตัวหนังสือ การรวมสื่อทั้งสองวิธี ดังกล่าวยังให้ผลการเรียนรู้ที่ดีกว่าการรวมสื่อประเภทเสียงและตัวหนังสือ

Wan Brahim Wanchik (1986) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้แถบบันทึกภาพเป็นเครื่องมือในการเพิ่มความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยมาเลเซียแห่งชาติ พบว่าความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้แถบบันทึกภาพเป็นสื่อการสอน กับไม่ใช้แถบบันทึกภาพ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01

Klara Marton (1998) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความจำระยะสั้นในด้านหน่วยเสียง กับกระบวนการทางภาษา 2 ระดับ คือ กระบวนการด้านโครงสร้างประโยค การรับรู้คำพูด และการสร้างคำพูด พบว่า การเพิ่มเนื้อหาในความจำระยะสั้น มีผลให้ความสามารถในการจำและความถูกต้องแม่นยำลดลง

Susan E. Gathercole and others (1999) ได้ศึกษาอิทธิพลของเสียงที่มีต่อความจำระยะสั้น ระหว่างเสียงที่ประกอบด้วยคำที่มีความหมายกับเสียงที่ประกอบด้วยคำที่ไร้ความหมาย ผลการศึกษาพบว่า การระลึกคำที่มีความหมายนั้น มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการระลึกคำที่ไร้ความหมาย ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความจำในเรื่องเกี่ยวกับเสียงสามารถเชื่อมโยงได้ในความจำระยะสั้น ซึ่งทำให้เกิดการลืม

Alix Seigneuric and others (2000) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการจำระยะสั้น กับความเข้าใจในการอ่าน โดยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านออกเสียงเรื่องสั้นแล้วสรุปเรื่องที่อ่าน ผลการศึกษาพบว่า ความจำระยะสั้นเป็นตัวทำนายโดยตรงต่อความเข้าใจในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน" เป็น การวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การดำเนินการทดลอง
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องจำบทร้อยกรอง ความสามารถในการจำ
2. ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของกลุ่มวิชาภาษาไทย
3. ศึกษาคำอธิบายรายวิชาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในรายวิชา ท 203 และ ท 204 วิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. ปรีक्षाและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือแผนการสอน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง

การกำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เนื่องจากเมื่อศึกษาเนื้อหาวิชาในหลักสูตรแล้วปรากฏว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นระดับชั้นที่กระทรวงศึกษาธิการ (2542) กำหนดให้มีการเรียนการสอนบทร้อยกรองทั้งกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพในแบบเรียน ตรงกับเนื้อหาที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ปีการศึกษา 2544 จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 34 คน ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนดังกล่าวนี้ เนื่องจากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ใช้หลักสูตรการเรียนการสอนอ้างอิงจากหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเช่นเดียวกับโรงเรียนสาธิตอื่นในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยมีวิธีการกำหนดตัวอย่างประชากร ดังนี้

1. สุ่มห้องเรียน 2 ห้อง ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ปีการศึกษา 2544 จากห้องเรียนทั้งหมด 7 ห้อง โดยการสุ่มอย่างง่าย ได้ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ห้องละ 36 คน

2. ผู้วิจัยได้ควบคุมตัวแปรในเรื่องความแตกต่างของนักเรียนทั้งสองห้อง โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ภาคปลาย ปีการศึกษา 2543 และเพศ ผลของการควบคุมตัวแปรในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย แต่ละห้องมีนักเรียนที่ได้เกรด 4 จำนวน 13 คน เกรด 3 จำนวน 9 คน เกรด 2 จำนวน 4 คน เกรด 1 จำนวน 3 คน เกรด 0 จำนวน 5 คน รวมนักเรียนห้องละ 34 คน (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก ข หน้า 65) นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ควบคุมตัวแปรในเรื่องเพศ โดยแต่ละห้องมีนักเรียนชาย 17 คน นักเรียนหญิง 17 คน และมีนักเรียนที่ไม่เข้าคู่กันอีกห้องละ 2 คน ผู้วิจัยไม่ได้ให้นักเรียนเหล่านั้นเป็นตัวอย่างประชากร แต่นักเรียนยังคงเรียนพร้อมกับนักเรียนคนอื่น โดยนักเรียนไม่ทราบว่าตนเองไม่ได้เป็นตัวอย่างประชากร

3. จากนั้นสุ่มห้องเรียนโดยวิธีจับฉลาก เป็นกลุ่มที่ 1 ฝึกท่องจากการฟัง คือห้อง ม.2/4 และกลุ่มที่ 2 ฝึกท่องจากการอ่าน คือ ห้อง ม.2/3

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ แผนการสอนการฝึกท่องบทร้อยกรอง จำนวน 1 ชุด จำนวน 6 คาบ ใช้เวลาสอน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ แผนการสอนในแต่ละคาบจะมีกิจกรรมการเรียนการสอนแยกเป็น 2 กิจกรรม คือกิจกรรมสำหรับกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟัง และกิจกรรมสำหรับกลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน โดยมีวิธีสร้างดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับบทร้อยกรองสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งพบว่า เนื้อหาเน้นการท่องจำบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ ผู้วิจัยจึงเลือกบทร้อยกรองสำหรับให้นักเรียนฝึกท่อง โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบทร้อยกรอง ดังนี้

1.1 เป็นบทร้อยกรองที่นักเรียนไม่เคยเรียนมาก่อน คือเป็นบทร้อยกรองที่ไม่

ปรากฏในหนังสือแบบเรียนชั้นประถมศึกษา หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 2

1.2 เป็นบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ หรือโคลงสี่สุภาพ เท่านั้น เนื่องจากมีจำนวนพยางค์ในวรรคใกล้เคียงกัน คือ กลอนสุภาพ 1 บท มีจำนวนพยางค์ประมาณ 32 – 36 พยางค์ ส่วนโคลงสี่สุภาพ 1 บท มีจำนวนพยางค์ประมาณ 30 – 34 พยางค์

1.3 ให้นักเรียนร้อยกรองคาบละ 1 เรื่อง จำนวน 2 บท โดยใน 3 สัปดาห์แรกเป็นกลอนสุภาพ และอีก 3 สัปดาห์ถัดมาเป็นโคลงสี่สุภาพ

2. เขียนแผนการสอนขึ้น 1 ชุด สำหรับกลุ่มฝึกท่องจากการฟังและกลุ่มฝึกท่องจากการอ่าน ซึ่งประกอบด้วยแผนการสอนจำนวน 6 คาบ ใช้เวลาสอน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ โดยแผนการสอนแต่ละคาบจะมีกิจกรรมการเรียนการสอนแยกเป็น 2 กิจกรรม คือกิจกรรมสำหรับกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟัง และกิจกรรมสำหรับกลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน มีลำดับขั้นตอนการสอนตามรูปแบบขั้นตอนการดำเนินการสอนให้นักเรียนท่องจำบทร้อยกรองของกระทรวงศึกษาธิการ (2543) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ฝึกท่องจากการฟัง	กลุ่มที่ 2 ฝึกท่องจากการอ่าน
<u>ขั้นสอน</u>	<u>ขั้นสอน</u>
1. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทร้อยกรอง	1. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทร้อยกรอง
2. นักเรียนฟังครูอ่านบทร้อยกรอง 2 รอบ	2. นักเรียนดูแผนผังบทร้อยกรองบนกระดาน
3. นักเรียนท่องบทร้อยกรองตามครูที่ละวรรคจนครบ 2 บท	3. นักเรียนท่องบทร้อยกรองตามครูที่ละวรรคจนครบ 2 บท
4. นักเรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง	4. นักเรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง
5. นักเรียนอธิบายความหมายและความไพเราะของบทร้อยกรอง	5. นักเรียนอธิบายความหมายและความไพเราะของบทร้อยกรองประกอบ
6. นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ	6. นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ
<u>ขั้นสรุป</u>	<u>ขั้นสรุป</u>
1. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของบทร้อยกรองที่ได้ฟัง	1. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของบทร้อยกรองที่ได้ฟัง
2. นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำบทร้อยกรอง	2. นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำบทร้อยกรอง

3. นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้พิจารณาตรวจแก้ไขดังนี้

3.1 เสนอแนะให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

3.2 ควรสอนความหมายและการสะกดคำในบทร้อยกรองเพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทร้อยกรองมากยิ่งขึ้น

3.3 ควรมีสื่อการสอนหลายชนิด เช่น ของจริง รูปภาพ แถบบันทึกเสียง เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

4. นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 2 ห้อง คือ ห้องม.2/5 และห้องม.2/6 จากนั้นปรับปรุงภาษาที่ใช้ในแผนการสอนให้ถูกต้องเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง สำหรับกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟัง และกลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน โดยแต่ละกลุ่มใช้แบบทดสอบแบบเดียวกัน คือเป็นข้อสอบแบบอัตนัย จำนวน 6 ชุด สำหรับทดสอบหลังการสอนแต่ละคาบ ใช้เวลาสอบชุดละ 10 นาที โดยมีวิธีสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและหลักเกณฑ์การออกแบบแบบทดสอบชนิดต่างๆ ได้แก่ แบบเติมคำหรือแบบโคลซ (Cloze) แบบปรนัย และอัตนัย เป็นต้น ผู้วิจัยได้เลือกแบบทดสอบสำหรับการวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง เป็นแบบทดสอบชนิดอัตนัย ตามทฤษฎีการทดสอบความสามารถในการจำโดยการระลึกได้ (Recall) ของ John C. Jahnake and Ronald H. Nowaczyk (1998)

2. นำบทร้อยกรองที่ให้นักเรียนได้ท่องจำในแต่ละคาบมาสร้างเป็นแบบทดสอบชนิดอัตนัย กำหนดให้นักเรียนเขียนบทร้อยกรองที่ฝึกท่องจำนวน 2 บท ซึ่งมีจำนวนคำทั้งหมด 64 คำ ได้แบบทดสอบ 6 ชุด สำหรับทดสอบหลังการสอนแต่ละคาบของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม แล้วนำแบบทดสอบเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิดูความเหมาะสม

3. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 2 ห้อง คือ ห้องม.2/5 และห้องม.2/6

4. นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยให้ 1 คะแนน สำหรับคำ 1 คำที่เขียนตอบถูกต้อง ให้ 0 คะแนน สำหรับคำที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ ทั้งนี้ แบบทดสอบแต่ละชุดมีคะแนนเต็ม 64 คะแนนเท่ากับจำนวนคำทั้งหมดของบทหรือกรอง 2 บท คือ 64 คำ

5. จากการทดลองใช้แบบทดสอบดังกล่าวพบว่า คะแนนที่รวบรวมได้จากแบบทดสอบสามารถนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการจำบทหรือกรองได้ การดำเนินการทดลอง

1. ผู้วิจัยขอจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงรองคณบดีและผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแผนการสอนการฝึกท่องบทหรือกรองจำนวน 2 ชุด ไปสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งสองกลุ่ม ทั้งนี้ห้อง ม.2/3 ใช้แผนการสอนที่มีกิจกรรมสำหรับฝึกท่องจากการอ่าน ส่วนห้อง ม.2/4 ใช้แผนการสอนที่มีกิจกรรมสำหรับฝึกท่องจากการฟัง แต่ละห้องประกอบด้วยแผนการสอนจำนวน 6 คาบ ใช้เวลาสอน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1	วันจันทร์ที่ 2	กรกฎาคม 2544	สอนห้อง ม.2/4	ใช้แผนการสอนที่ 1
	วันอังคารที่ 3	กรกฎาคม 2544	สอนห้อง ม.2/3	ใช้แผนการสอนที่ 1
สัปดาห์ที่ 2	วันจันทร์ที่ 9	กรกฎาคม 2544	สอนห้อง ม.2/4	ใช้แผนการสอนที่ 2
	วันอังคารที่ 10	กรกฎาคม 2544	สอนห้อง ม.2/3	ใช้แผนการสอนที่ 2
สัปดาห์ที่ 3	วันจันทร์ที่ 16	กรกฎาคม 2544	สอนห้อง ม.2/4	ใช้แผนการสอนที่ 3
	วันอังคารที่ 17	กรกฎาคม 2544	สอนห้อง ม.2/3	ใช้แผนการสอนที่ 3
สัปดาห์ที่ 4	วันจันทร์ที่ 23	กรกฎาคม 2544	สอนห้อง ม.2/4	ใช้แผนการสอนที่ 4
	วันอังคารที่ 24	กรกฎาคม 2544	สอนห้อง ม.2/3	ใช้แผนการสอนที่ 4
สัปดาห์ที่ 5	วันจันทร์ที่ 30	กรกฎาคม 2544	สอนห้อง ม.2/4	ใช้แผนการสอนที่ 5
	วันอังคารที่ 31	กรกฎาคม 2544	สอนห้อง ม.2/3	ใช้แผนการสอนที่ 5
สัปดาห์ที่ 6	วันจันทร์ที่ 6	สิงหาคม 2544	สอนห้อง ม.2/4	ใช้แผนการสอนที่ 6
	วันอังคารที่ 7	สิงหาคม 2544	สอนห้อง ม.2/3	ใช้แผนการสอนที่ 6

3. หลังการทดลองสอนทุกครั้ง ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรองทั้งสองกลุ่ม โดยใช้เวลาคาบละ 10 นาที

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยรวบรวมแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรองของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่ม หลังการทดลองสอนแต่ละคาบ ได้แบบทดสอบกลุ่มละ 6 ชุด คือ กลุ่มฝึกท่องจากการฟัง 6 ชุด และกลุ่มฝึกท่องจากการอ่าน 6 ชุด แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยแบบทดสอบกลอนสุภาพ 3 ชุดและแบบทดสอบโคลงสี่สุภาพ 3 ชุด

2. ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนแบบทดสอบความสามารถในการจำบทร้อยกรอง
การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS (Statistical Package for the Social Scale) โดยกำหนดการวิเคราะห์ดังนี้

1. นำแบบทดสอบที่ได้หลังการทดลองสอนแต่ละคาบของกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟัง จำนวน 6 ชุด และกลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน จำนวน 6 ชุด มาตรวจให้คะแนน โดยให้ 1 คะแนน สำหรับคำ 1 คำที่เขียนตอบถูกต้อง ให้ 0 คะแนน สำหรับคำที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ ทั้งนี้แบบทดสอบแต่ละชุดมีคะแนนเต็ม 64 คะแนน

2. คำนวณค่าเฉลี่ยร้อยละ (\bar{X} ร้อยละ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความสามารถในการจำบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพและประเภทโคลงสี่สุภาพ ของกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน

3. แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยร้อยละที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ของระดับความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทย ของกระทรวงศึกษาธิการ (2535) ดังนี้

ร้อยละ	80 – 100	หมายถึง	ดีมาก
ร้อยละ	70 – 79	หมายถึง	ดี
ร้อยละ	60 – 69	หมายถึง	ปานกลาง
ร้อยละ	50 – 59	หมายถึง	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
ร้อยละ	0 – 49	หมายถึง	ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

4. ทดสอบค่าที (t – test) เพื่อดูความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม แล้วนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบบรรยายประกอบตาราง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS (Statistical Package for the Social Scale) ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยของนักเรียนที่ฝึกท่องจากการฟัง วิเคราะห์จากคะแนนการทดสอบ 6 ชุด โดยแบบทดสอบ 3 ชุดแรกเป็นคะแนนความสามารถในการจำบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ และอีก 3 ชุด เป็นคะแนนความสามารถในการจำบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ แสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการฟังกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ

บทร้อยกรอง	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ (\bar{X} ร้อยละ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความสามารถ
กลอนสุภาพ	67.11	16.31	ปานกลาง
โคลงสี่สุภาพ	68.12	20.18	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	67.54	18.44	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการฟังกลอนสุภาพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 67.11 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการฟังโคลงสี่สุภาพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 68.12 อยู่ในระดับปานกลาง และความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการฟังกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพโดยรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 67.54 อยู่ในระดับปานกลาง

2. ความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการอ่านวิเคราะห์จากคะแนนการทดสอบ 6 ชุด โดยแบบทดสอบ 3 ชุดแรกเป็นคะแนนความสามารถในการจำบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ และอีก 3 ชุด เป็นคะแนนความสามารถในการจำบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ แสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทย ที่ฝึกท่องจากการอ่านกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ

บทร้อยกรอง	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ($\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความสามารถ
กลอนสุภาพ	60.54	20.55	ปานกลาง
โคลงสี่สุภาพ	56.77	20.13	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
ค่าเฉลี่ยรวม	58.92	20.33	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการอ่านกลอนสุภาพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60.54 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการอ่านโคลงสี่สุภาพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 56.77 อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด และความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการอ่านกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพโดยรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 58.92 อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

ทฤษฎีการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. เปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบท ร้อยกรองภาษาไทย ระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน โดยนำคะแนนรวมจากแบบทดสอบทั้ง 6 ชุด ของกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังมาเปรียบเทียบกับคะแนนรวมจากแบบทดสอบทั้ง 6 ชุด ของฝึกท่องจากการอ่าน แสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน

	คะแนนเฉลี่ยรวม ร้อยละ ($\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t-test
กลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟัง	67.54	18.44	4.832*
กลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน	58.92	20.33	

* $p > .05$

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทย กลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟัง มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 67.54 สูงกว่า กลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 58.92

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มแล้ว พบว่า ระดับความสามารถในการจำบทร้อยกรองของแต่ละกลุ่มยังมีรายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 4 และตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามระดับความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการฟัง

ระดับความสามารถ			จำนวน (คน)	ร้อยละ
$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$	80 - 100	หมายถึง ดีมาก	16	47.06
$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$	70 - 79	หมายถึง ดี	3	8.82
$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$	60 - 69	หมายถึง ปานกลาง	2	5.88
$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$	50 - 59	หมายถึง ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด	2	5.88
$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$	0 - 49	หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ	11	32.35
รวม			34	100

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า จำนวนนักเรียนที่มีความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการฟังในระดับดีมากที่สุด มีจำนวนมากที่สุด มีค่าร้อยละ 47.06 และรองลงมา คือ ระดับต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ คิดเป็นร้อยละ 32.35

ตารางที่ 5 ค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามระดับความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการอ่าน

ระดับความสามารถ			จำนวน (คน)	ร้อยละ
$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$	80 - 100	หมายถึง ดีมาก	10	29.41
$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$	70 - 79	หมายถึง ดี	4	11.76
$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$	60 - 69	หมายถึง ปานกลาง	4	11.76
$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$	50 - 59	หมายถึง ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด	2	5.88
$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}}$	0 - 49	หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ	14	41.18
รวม			34	100

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า จำนวนนักเรียนที่มีความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการอ่านในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำมีจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 41.18 และความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยอยู่ในระดับดีมากที่สุด มีเพียงร้อยละ 29.41

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทย ระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน” มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทย ที่ฝึกท่องจากการฟัง
2. เพื่อศึกษาความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทย ที่ฝึกท่องจากการอ่าน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทย ระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ปีการศึกษา 2544 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างห้องเรียน 2 ห้อง ห้องละ 34 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ แผนการสอนการฝึกท่องบทร้อยกรองจำนวน 1 ชุด จำนวน 6 คาบ ใช้เวลาสอน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ แผนการสอนในแต่ละคาบจะมีกิจกรรมการเรียนการสอนแยกเป็น 2 กิจกรรม คือกิจกรรมสำหรับกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟัง และกิจกรรมสำหรับกลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง โดยแต่ละกลุ่มใช้แบบทดสอบเหมือนกัน คือเป็นข้อสอบแบบอัตนัย จำนวน 6 ชุด สำหรับทดสอบหลังการสอนแต่ละคาบ ใช้เวลาสอบชุดละ 10 นาที

ผู้วิจัยทดลองสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยตนเองตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น ทดสอบความสามารถในการจำบทร้อยกรองกับตัวอย่างประชากรหลังการสอนแต่ละคาบ

นำแบบทดสอบที่ได้หลังการสอนแต่ละคาบของกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟัง และกลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน มาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. คำนวณค่าเฉลี่ยร้อยละ (\bar{X} ร้อยละ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความสามารถในการจำบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพและประเภทโคลงสี่สุภาพ ของกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน

2. แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยร้อยละที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ของระดับความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทย (กรมวิชาการ, 2535) ดังนี้

ร้อยละ 80 – 100 หมายถึง ดีมาก

ร้อยละ 70 – 79 หมายถึง ดี

ร้อยละ 60 – 69 หมายถึง ปานกลาง

ร้อยละ 50 – 59 หมายถึง ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

ร้อยละ 0 – 49 หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

3. ทดสอบค่าที (t – test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและกลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยได้ข้อสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการฟัง กลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 67.54 อยู่ในระดับปานกลาง

2. ความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการอ่าน กลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 58.92 อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

3. ความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟัง สูงกว่ากลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการฟังกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 67.54 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากผลการวิจัยของพรวิรัตน์ สุวรรณวิรัตน์ (2537) ที่พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่ามัธยฐานคะแนนของความเข้าใจในการฟังร้อยแก้วต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อาจเนื่องมาจากการฟังบทร้อยกรองนั้น นักเรียนจะมีความสามารถในการจำได้ดีกว่าการฟังบทร้อยแก้วเพราะบทร้อยกรองมีเสียงสัมผัสคล้องจองซึ่ง สุรางค์ ใควัตระกูล (2537) กล่าวถึงเสียงที่สัมผัสนี้ว่า เป็นเทคนิคในการช่วยจำประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง หลังจากที่นักเรียนฟังบทร้อยกรองแล้ว นักเรียนได้ท่องพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ การท่องจำ(Recitation) ดังกล่าวนี้นี้ ชุตติมา พรหมรักษา (2542) กล่าวไว้ว่า จะส่งผลต่อความสามารถในการจำของนักเรียนคือทำให้จำได้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านการฝึกท่องจากการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยที่ฝึกท่องจากการอ่านกลอนสุภาพและโคลงสี่สุภาพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 58.92 อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด ซึ่งตรงกับรายงานผลงานทางวิชาการของ อรอนงค์ ลิขิตธรรมนิตย์ (2545) ที่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการอ่านร้อยกรองส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านต่ำกว่าร้อยละ 60 ดังนั้น จากผลการวิจัยนี้จึงสรุปได้ว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านร้อยแก้วและร้อยกรอง ซึ่งจะต้องศึกษาเพื่อหาวิธีแก้ไขต่อไป

3. เมื่อเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟัง สูงกว่า กลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ Smiley et al. (1977) ที่พบว่า ผลการระลึกเนื้อหาสำคัญจากร้อยแก้วของนักเรียนกลุ่มเสนอ โดยการฟัง สูงกว่า กลุ่มเสนอโดยการอ่าน และยังได้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nugent (1982) ที่ได้ผลวิจัยว่า การรวมสื่อประเภทภาพและเสียง (การฟัง) เข้าด้วยกันจะให้ผลการเรียนรู้ที่ดีกว่าการรวมสื่อประเภทภาพและตัวหนังสือ (การอ่าน) แต่ก็ได้ผลการวิจัยแตกต่างจากการวิจัยของ เรียง สุวรรณพงศ์ (2529) ที่พบว่า ผลการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วของนักเรียนโดยมีจินตภาพและไม่มีจินตภาพจากการอ่านสูงกว่าจากการฟัง ซึ่งสาเหตุนั้นอาจมาจากการได้ฟังบทร้อยกรอง ไม่ว่าจะจากครูผู้สอนหรือจากแถบบันทึกเสียง นักเรียนย่อมได้ฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะที่มีเสียงสูงต่ำ หนักเบา อันเป็นองค์ประกอบที่ร้อยแก้วไม่มี ฉะนั้น ในการวัดความสามารถการจำบทร้อยกรอง จึงพบว่ากลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงกว่า

กลุ่มที่ฝึกท่องจากการอ่าน ซึ่งผิดกับการจำท้อยแก้ว ที่กลุ่มการอ่านมีความสามารถในการจำสูงกว่าการฟัง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยระหว่างกลุ่มที่ฝึกท่องจากการฟังและฝึกท่องจากการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านบทร้อยกรอง ซึ่งอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำเท่านั้น และยังพบอีกว่า นักเรียนมีความสามารถในการจำบทร้อยกรองจากการฟังสูงกว่าจากการอ่าน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาด้านการอ่านบทร้อยกรองแก่นักเรียน เช่น จัดให้มีการประกวดอ่านทำนองเสนาะ เป็นต้น

1.2 ผู้บริหาร ร่วมกับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ควรมีการกำหนดหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องจำบทร้อยกรองให้มากขึ้น เช่น การกำหนดให้นักเรียนท่องบทอาขยานทุกภาคการศึกษา เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

2.1 ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนฝึกหัดการอ่านบทร้อยกรองให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจำบทร้อยกรอง

2.2 ครูควรให้นักเรียนได้ฟังการอ่านบทร้อยกรองในคาบเรียน อาจเป็นการฟังบทร้อยกรองจากครูผู้สอนหรือจากแถบบันทึกเสียง ก่อนที่ครูจะมอบหมายให้นักเรียนฝึกท่องจำบทร้อยกรอง

2.3 ครูควรให้นักเรียนฝึกท่องจำบทร้อยกรองโดยท่องพร้อมกันทั้งชั้นและท่องเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นการสอนให้รู้จักอ่านทำนองเสนาะ ทั้งยังทำให้นักเรียนได้ฟังเสียงการท่องบทร้อยกรองจากเพื่อนอีกด้วย

2.4 ครูควรจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมความสามารถในการท่องจำบทร้อยกรอง เช่น จัดการประกวดแข่งขันการจำบทร้อยกรอง เป็นต้น

2.5 ครูควรจัดเวลาในแต่ละคาบหรือแต่ละสัปดาห์ สำหรับการฝึกท่องจำบทร้อยกรอง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการฝึกท่องจำบทร้อยกรองในรูปแบบอื่นๆ เช่น การฝึกท่องจำบทร้อยกรองจากการฟังและดูภาพ การฝึกท่องจำบทร้อยกรองจากการฟังเสียงเพื่อนร่วมชั้น เป็นต้น

3.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความสามารถในการจำบทร้อยกรอง ระหว่างการฟังเสียงจากครู จากเพื่อน และจากแถบบันทึกเสียง เป็นต้น

3.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการท่องจำบทร้อยกรอง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยกรอง เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณษ์. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

กำชัย ทองหล่อ. **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: อมรรการพิมพ์, 2537.

ชัยพร วิชชาวุธ. **ความจำมนุษย์**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ชัยวัฒน์ การรื่นศรี. **ผลของการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกทักษะที่มีต่อความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศและความถนัดทางภาษาต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ชัยวัฒน์ บำรุงจิตต์. **การทดลองใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการขึ้นแบบเคลื่อนไหวและแบบกระพริบอยู่กับที่ในการสอนวิชาเขียนแบบเทคนิค**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2537.

ชาติรี สำราญ. **บทอาขยาน สู่การเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2542.

ชุติมา พรหมรักษา. **การเปรียบเทียบความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีการเสนอกรอบมโนทัศน์ในตำแหน่งที่ต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. **เทคโนโลยีทางการศึกษา ทฤษฎีและการวิจัย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2526.

ทनु จุมพรม. **การเปรียบเทียบการระลึกได้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการฟังร้อยแก้วประกอบภาพที่มีเนื้อหาสมบูรณ์และไม่สมบูรณ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

เทพรัตน์ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. **เย็นสบายชายน้ำ**. กรุงเทพฯ: บริษัทอนรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2540.

นันทพร ศิริวัชรกุล. ผลของการใช้แบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงอยู่ของการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาประถมศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

นุชน้อย สติธอังกูร. หลักการอ่าน. ใน ดวงใจ ไทยอุบุญ และกวิสรา รัตนากกร (บรรณาธิการ), ภาษาไทย 1, 55 – 70. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 2 หน่วยที่ 4, “การประพันธ์กาพย์และโคลง”. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: กิ่งจันทร์การพิมพ์, 2533.

ประภาศรี สีหอำไพ. การเขียนแบบสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2531.

ประยอม ชองทองและวินัย ภูระหงษ์. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 2 หน่วยที่ 3, “การประพันธ์กลอน”. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: กิ่งจันทร์การพิมพ์, 2533.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. ภาษากับความคิด. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

เปลื้อง ณ นคร. ศิลปะแห่งการประพันธ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2541.

พรทิพย์ ศิริสมบุญเรือน. มิติใหม่ในการสอนอาชยานภาษาไทย. ใน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (บรรณาธิการ), ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา, 127 – 139. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

พรรัตน์ สุวรรณรัตน์. การศึกษาความเข้าใจในการฟังภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

พวงสร้อย วรกุล, เอกสารประกอบการสอนเรื่องความจำ. ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ และคณะ. การใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์กรุงพัฒนา, 2534.

เพลินใจ พฤกษชาติรัตน์. การพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

- มยุรี บุญมาทน. **ความสัมพันธ์ระหว่างความจำระยะสั้นด้านภาษา ความสามารถในการฟัง และการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ยุพดี เฉลาภักดิ์. **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำวิชา วงจรดิจิตอล 1 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ที่เรียนจาก บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบให้ข้อมูลย้อนกลับแบบอธิบายและไม่อธิบาย คำตอบ.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2536.
- โยธิน ศันสนยุท และคณะ. **จิตวิทยา.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2533.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, 2538.
- เรียง สุวรรณพงศ์. **การเปรียบเทียบการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อมีและไม่มีจินตภาพจากการฟังและการอ่าน.** วิทยานิพนธ์ ปริญญาามหาบัณฑิต. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- วารยา ขุนทอง. **การเปรียบเทียบความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ที่เรียน จากบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดร้อยกรองและร้อยแก้ว.** วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- วาสนา บุญสม. **กลอนสัมผัสใจได้อย่างไร.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ประกายแสง, 2540.
- วัชรวิ รมยะนันท์. **วิวัฒนาการวรรณคดีไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ศรีสมร ฉุยฉาย. **การทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ที่เสนอภาพแบบเคลื่อนไหวและแบบ ซ้อนภาพโดยเสนอผ่านจอแอลซีดี ในการสอนวิชาการถ่ายภาพ 1.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2536.
- ศรีสมัย ศิริศิลป์. **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าช้างวิทยาคาร จังหวัดสิงห์บุรี โดยการฟังจากแถบบันทึกเสียงกับการอ่านของครู.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. **สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย.** กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

- ศิริพร ลิ้มตระกูล. **เอกสารการสอนชุดการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1**, “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน”. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์, 2541.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง กรมวิชาการ. **หนังสืออ้างอิง วิชาภาษาไทย หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2510.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง กรมวิชาการ. **คู่มือครูการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง กรมวิชาการ. **การเรียนการสอนภาษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง กรมวิชาการ. **หนังสือเรียนภาษาไทย ท 401 ชุดวรรณสารวิจักษ์ณ์ เล่ม 1**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง กรมวิชาการ. **บทอาขยานภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง กรมวิชาการ. **หนังสือเรียนภาษาไทย ท 203 ท 204 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง กรมวิชาการ. **คู่มือการใช้บทอาขยานภาษาไทยประกอบการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ, 2543.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง กรมวิชาการ. **หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย อ่านอย่างไรให้ได้ระดับมัธยมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- สมรศรี พิทักษ์ทอง. **ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเสนอภาพกราฟิกประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับความคิดสร้างสรรค์ที่มีผลต่อความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- สายใจ อินทร์ทรัพย์. **ข้อคิดเกี่ยวกับแนวการสอนวรรณคดีประเภทร้อยกรอง. วารสารครุศาสตร์ (เดือนเมษายน – มิถุนายน 2529): 129.**

- ลำราญ คุ่มกลิ่นวงษ์. **ผลของการให้คำแนะนำในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำของนักศึกษาระดับปริญญาตรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ลิตธา พิณภูวดล และประทีป วาทิกทินกร. **ร้อยกรอง.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2516.
- สุกัญญา กฤษณะเศรณี. **ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความจำต่อความเชื่อในความสามารถของตนเองและความสามารถในการระลึกตามลำดับของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม. **วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สุภาพร มากแจ้ง. **การศึกษาวิเคราะห์ชั้นหลักขันธ์ของกวีนิพนธ์ไทย.** ใน เพ็ญศรี จันทร์ดวง (บรรณาธิการ). **พินิจวรรณกรรม : งานวิจัยทางภาษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. **จิตวิทยาการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ไสว เลี่ยมแก้ว. **ความจำมนุษย์ ทฤษฎีและวิธีสอน.** คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2528.
- อรอนงค์ ลิขิตธรรมนิศย์. **รายงานผลงานทางวิชาการและการวิเคราะห์ผลการทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6.** กรุงเทพมหานคร: สำนักการศึกษา, 2545.
- อารีย์ พันธุ์มณี. **จิตวิทยาการเรียนการสอน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เดิฟแอนดิลิฟเพรส, 2538.
- อารี รังสินันท์. **ความคิดสร้างสรรค์.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2532.

ภาษาอังกฤษ

Adam, J.A., **Leaning and Memory: An Introduction**. The Dorsey Press, 1976.

Atkinson, R.C. and Shiffrin, R.M. "The Control of Short-term Memory." **Scientific American**, 1971, 224, 82-90.

Cermak, L.S. **Human memory : Research and Theory**, New York: The Ronald Press Co., 1972.

Earl Juang-Ell Ku. An Examination of the Confounding in Measures of Foreign Language Listening Comprehension. **Dissertation Abstracts International**. 42 (May 1982): 4800 – A.

Gathercole, Susan E. and others. Phonotactic Influences on Short-Term Memory. **Journal of Experimental Psychology : Learning, Memory and Cognition**, 25, 1 (1999): 84-95.

Gleitman, Henry. **Psychology (1 st. ed.)**. W.W. Norton & Company. New York, London., 1981.

Goodman, Kenneth S. Language and Literacy : The selected Wresting of Kenneth S. Goodman. Volume 2 In Gollasen, Frederick V. (Eds) **Language and Literacy**. Kegan Paul, 1982.

Guilford, J.P. **The Nature of Human Intelligence**. New York: McCraw-Hill Book Company, 1967.

Higgins, John. Listening. **Former Assistant English Language**. 25 (August 1978): 173.

Jahnake, John C. and Nowaczyk, Ronald H. **Cognition**. New Jersey: Prentice – Hall, 1998.

Mackey, William F. **Language Teaching Analysis**. London: Longman 1965.

Maher, John H. Jr. and Sullivan, Howerd. Effects of Mental Imagery and Oral and Print Stimuli on Prose Learning of Intermediate Grade Children, **Educational Communication and Technology Journal**. 1982: 30, 175 – 183.

- Marton Klara. Working Memory and Language Process in Children with Specific Language impairment. **Dissertation Abstracts International**, 59-04 B. (1998): 1877.
- Nugent, G.C. Pictures, Audio, and Print: Symbolic Representation and effect of Learning. **Educational Communication and Technology Journal**, 30 (3) 1982: 163 – 174.
- Valette, Rebecca M. and Disick, Renee S. **Modern Language Performance Objectives and Individualization: A Handbook**. New York : Harcourt brace Jovanovich, 1972.
- Seigneuric, Alix. And others. Working Memory Resources and Children's Reading Comprehension. **Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal** 13, 2000: 88-103.
- Simon and Schuster. **Webster's New World Dictionary of the American Language**. Second college edition, 1980.
- Smiley, S.S., Oakley, D.D., Worthen, D., Campione, JoC., Brown, R.C. Recall of Thematically Relevant Material by Adolescent Good and Poor Readers as a Function of Written Versus Oral Presentation. **Journal of Educational Psychology**, 1977: 69 (4) 381 – 387.
- Sperling, G. The Information Available in Brief Visual Presentation. **Psychological Monographs**, 1960, 74 (Whole No.11).Wanchik,
- Wan Brahim. A Study Using the Videotape as a Tool for Increasing Listening Comprehension of ESL Students at the Malaysian National University. **Dissertation Abstracts International**. 47 (October 1986).

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ล. อัจจิมา เกิดผล
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
2. อาจารย์ชุตติมา พงศ์วินทร์
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
3. อาจารย์กาญจนา ถาวร
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข รายชื่อนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

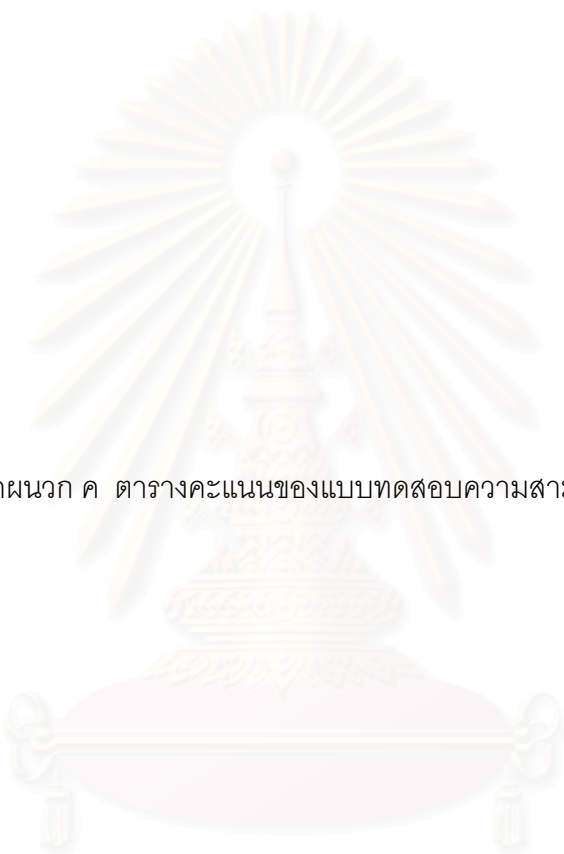
รายชื่อนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร

ลำดับที่	กลุ่มฝึกทองจากการฟัง (ม. 2/4)			กลุ่มฝึกทองจากการอ่าน (ม. 2/3)		
	ชื่อ	เพศ	เกรด	ชื่อ	เพศ	เกรด
1	ด.ช. ก่อฤกษ์	ชาย	4	ด.ช. ชาลี	ชาย	4
2	ด.ช. ผดนิทร	ชาย	4	ด.ช. ปิโยรส	ชาย	4
3	ด.ช. ภูบดี	ชาย	4	ด.ช. รณกร	ชาย	4
4	ด.ญ. กรรภิรมย์	หญิง	4	ด.ช. วรวรรษ	ชาย	4
5	ด.ญ. พลอย	หญิง	4	ด.ญ. ชนิษฐา	หญิง	4
6	ด.ญ. พลอยพรรณ	หญิง	4	ด.ญ. ณัฐวรรณ	หญิง	4
7	ด.ญ. ภัทราณี	หญิง	4	ด.ญ. ณัฐสุพรรณ	หญิง	4
8	ด.ญ. มนัษฐา	หญิง	4	ด.ญ. นันทินี	หญิง	4
9	ด.ญ. เสาวภาคย์	หญิง	4	ด.ญ. พิชชา	หญิง	4
10	ด.ญ. อภิพร	หญิง	4	ด.ญ. มนเกตุ	หญิง	4
11	ด.ญ. อรช	หญิง	4	ด.ญ. รุจิษยา	หญิง	4
12	ด.ญ. อิชฎาบุษย์	หญิง	4	ด.ญ. วริษฐา	หญิง	4
13	ด.ญ. อุบลศรี	หญิง	4	ด.ญ. สุมณวรรณ	หญิง	4
14	ด.ช. ธงฉัตร	ชาย	3	ด.ช. ธนภัทร์	ชาย	3
15	ด.ช. ธนกฤต	ชาย	3	ด.ช. อธิรินทร์	ชาย	3
16	ด.ช. ภูมิพัฒน์	ชาย	3	ด.ช. คชาพล	ชาย	3
17	ด.ช. วรพล	ชาย	3	ด.ญ. กรชวัล	หญิง	3
18	ด.ช. วีรภัทร	ชาย	3	ด.ญ. นิษณา	หญิง	3
19	ด.ช. สรวีศม์	ชาย	3	ด.ญ. พนิดา	หญิง	3
20	ด.ช. อุกฤษฏ์	ชาย	3	ด.ญ. สันหะงา	หญิง	3
21	ด.ญ. ชนินาถ	หญิง	3	ด.ญ. อภิราทร	หญิง	3
22	ด.ญ. ณัฐวี	หญิง	3	ด.ญ. ภารดี	หญิง	3
23	ด.ญ. วรณรัตน์*	หญิง	3			
23	ด.ช. ครองสิน	ชาย	2	ด.ช. อธิกร	ชาย	2
24	ด.ช. วศิวัฒน์	ชาย	2	ด.ญ. นธิยา	หญิง	2
25	ด.ญ. ณัฐนิชา	หญิง	2	ด.ญ. ปณิตา	หญิง	2
26	ด.ญ. มัยพร	หญิง	2	ด.ญ. พรรณระพี	หญิง	2
26	ด.ญ. รุจา*	หญิง	2			
27	ด.ช. ศิวะ	ชาย	1	ด.ช. ทศพล	ชาย	1
28	ด.ญ. ณัชชา	หญิง	1	ด.ช. ปณิตาน	ชาย	1
29	ด.ญ. เพทาย	หญิง	1	ด.ช. พสุ	ชาย	1

ลำดับที่	กลุ่มฝึกทองจากการฟัง (ม. 2/4)			กลุ่มฝึกทองจากการอ่าน (ม. 2/3)		
	ชื่อ	เพศ	เกรด	ชื่อ	เพศ	เกรด
30	ด.ช. กาญจน์พิสิฐุ	ชาย	0	ด.ช. จักรพงศ์	ชาย	0
31	ด.ช. เกษม	ชาย	0	ด.ช. ณ์ัฐพล	ชาย	0
32	ด.ช. ภูมิ	ชาย	0	ด.ช. ปิติพงศ์	ชาย	0
33	ด.ช. สุระศักดิ์	ชาย	0	ด.ช. ภาณุวัชร	ชาย	0
34	ด.ช. เอกพล	ชาย	0	ด.ช. อัครเศ	ชาย	0
35				ด.ช. อัครันต์*	ชาย	0
36				ด.ญ. ภาครพี*	หญิง	0

* รายชื่อนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค ตารางคะแนนของแบบทดสอบความสามารถในการจำ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงคะแนนความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ฝึกท่องจากการฟัง ระหว่างกลอนสุภาพกับโคลงสี่สุภาพ

คนที่	กลอนสุภาพ				โคลงสี่สุภาพ				คะแนน
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	รวม
1	64	64	64	192	64	64	64	192	384
2	64	64	64	192	64	64	64	192	384
3	62	64	64	190	64	64	64	192	382
4	62	62	64	188	64	64	64	192	380
5	62	61	64	187	64	64	64	192	379
6	62	59	63	184	64	64	64	192	376
7	62	58	63	183	64	64	64	192	375
8	61	57	63	181	64	64	64	192	373
9	61	56	63	180	63	64	63	190	370
10	61	55	62	178	62	64	62	188	366
11	58	54	62	174	62	64	60	186	360
12	54	53	61	168	61	64	59	184	352
13	52	53	57	162	61	63	58	182	344
14	50	52	57	159	52	62	55	169	328
15	49	52	56	157	52	58	55	165	322
16	47	52	56	155	51	55	52	158	313
17	44	49	54	147	50	53	50	153	300
18	44	48	49	141	50	46	42	138	279
19	44	47	46	137	49	46	37	132	269
20	44	46	40	130	47	44	35	126	256
21	40	46	39	125	47	37	35	119	244
22	37	42	34	113	47	32	33	112	225
23	33	37	33	103	40	32	33	105	208
24	30	34	32	96	34	30	31	95	191
25	30	34	31	95	33	29	26	88	183

คนที่	กลอนสุภาพ				โคลงสี่สุภาพ				คะแนน รวม
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	
26	25	32	30	87	30	27	25	82	169
27	16	30	28	74	26	22	23	71	145
28	16	27	25	68	23	22	14	59	127
29	16	20	23	59	22	19	14	55	114
30	16	18	16	50	14	17	11	42	92
31	10	13	16	39	12	14	10	36	75
32	8	11	16	35	12	12	9	33	68
33	5	7	15	27	11	10	7	28	55
34	5	7	13	25	8	7	0	15	40
ค่าเฉลี่ย รวม	1394	1464	1523	4381	1531	1505	1411	4447	8828

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงคะแนนความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ฝึกท่องจากการอ่าน ระหว่างกลอนสุภาพกับโคลงสี่สุภาพ

คนที่	กลอนสุภาพ				โคลงสี่สุภาพ				คะแนน
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	รวม
1	63	64	64	191	64	64	64	192	383
2	63	64	64	191	64	64	64	192	383
3	63	63	64	190	64	64	64	192	382
4	63	63	64	190	63	64	64	191	381
5	62	63	64	189	61	64	61	186	375
6	62	62	64	188	55	64	61	180	368
7	62	62	64	188	54	64	57	175	363
8	61	61	64	186	54	64	55	173	359
9	58	55	61	174	53	64	55	172	346
10	57	54	56	167	50	64	46	160	327
11	53	54	48	155	47	63	39	149	304
12	53	52	48	153	45	62	31	138	291
13	53	49	44	146	44	62	29	135	281
14	52	48	41	141	42	61	29	132	273
15	51	47	41	139	39	56	27	122	261
16	51	47	41	139	35	56	26	117	256
17	51	47	38	136	33	45	26	104	240
18	50	45	37	132	32	39	24	95	227
19	49	42	32	123	30	39	23	92	215
20	45	40	31	116	29	35	23	87	203
21	32	37	29	98	29	35	22	86	184
22	32	32	29	93	25	33	21	79	172
23	30	26	28	84	24	32	17	73	157
24	26	24	24	74	20	31	14	65	139
25	26	24	23	73	19	27	14	60	133

คนที่	กลอนสุภาพ				โคลงสี่สุภาพ				คะแนน รวม
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	
26	26	22	15	63	17	26	14	57	120
27	17	18	10	45	16	24	13	53	98
28	16	16	10	42	14	22	12	48	90
29	16	14	10	40	14	17	11	42	82
30	14	13	9	36	14	16	11	41	77
31	10	11	7	28	14	15	10	39	67
32	9	10	4	23	12	14	8	34	57
33	6	10	3	19	10	9	7	26	45
34	0	0	0	0	5	7	7	19	19
ค่าเฉลี่ย รวม	1382	1339	1231	3952	1191	1466	1049	3706	7658

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงร้อยละของคะแนนความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ฝึกท่องจากการฟัง ระหว่างกลอนสุภาพกับโคลงสี่สุภาพ

คนที่	กลอนสุภาพ				โคลงสี่สุภาพ				คะแนน รวม
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	
1	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2	100	100	100	100	100	100	100	100	100
3	96.88	100	100	98.96	100	100	100	100	99.4
4	96.88	96.88	100	97.92	100	100	100	100	98.81
5	96.88	95.31	100	97.4	100	100	100	100	98.51
6	96.88	92.19	98.44	95.83	100	100	100	100	97.62
7	96.88	90.63	98.44	95.31	100	100	100	100	97.32
8	95.31	89.06	98.44	94.27	100	100	100	100	96.73
9	95.31	87.5	98.44	93.75	98.44	100	98.44	98.96	95.98
10	95.31	85.94	96.88	92.71	96.88	100	96.88	97.92	94.94
11	90.63	84.38	96.88	90.63	96.88	100	93.75	96.88	93.3
12	84.38	82.81	95.31	87.5	95.31	100	92.19	95.83	91.07
13	81.25	82.81	89.06	84.38	95.31	98.44	90.63	94.79	88.84
14	78.13	81.25	89.06	82.81	81.25	96.88	85.94	88.02	85.04
15	76.56	81.25	87.5	81.77	81.25	90.63	85.94	85.94	83.56
16	73.44	81.25	87.5	80.73	79.69	85.94	81.25	82.29	81.4
17	68.75	76.56	84.38	76.56	78.13	82.81	78.13	79.69	77.9
18	68.75	75	76.56	73.44	78.13	71.88	65.63	71.88	72.77
19	68.75	73.44	71.88	71.35	76.56	71.88	57.81	68.75	70.24
20	68.75	71.88	62.5	67.71	73.44	68.75	54.69	65.63	66.82
21	62.5	71.88	60.94	65.1	73.44	57.81	54.69	61.98	63.76
22	57.81	65.63	53.13	58.85	73.44	50	51.56	58.33	58.63
23	51.56	57.81	51.56	53.65	62.5	50	51.56	54.69	54.09
24	46.88	53.13	50	50	53.13	46.88	48.44	49.48	49.78
25	46.88	53.13	48.44	49.48	51.56	45.31	40.63	45.83	47.92

คนที่	กลอนสุภาพ				โคลงสี่สุภาพ				คะแนน รวม
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	
26	39.06	50	46.88	45.31	46.88	42.19	39.06	42.71	44.2
27	25	46.88	43.75	38.54	40.63	34.38	35.94	36.98	37.87
28	25	42.19	39.06	35.42	35.94	34.38	21.88	30.73	33.41
29	25	31.25	35.94	30.73	34.38	29.69	21.88	28.65	29.84
30	25	28.13	25	26.04	21.88	26.56	17.19	21.88	24.26
31	15.63	20.31	25	20.31	18.75	21.88	15.63	18.75	19.64
32	12.5	17.19	25	18.23	18.75	18.75	14.06	17.19	17.78
33	7.813	10.94	23.44	14.06	17.19	15.63	10.94	14.58	14.29
34	7.813	10.94	20.31	13.02	12.5	10.94	0	7.813	10.79
ค่าเฉลี่ย รวม	64.06	67.28	69.99	67.11	70.36	69.16	64.84	68.12	67.54

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงร้อยละของคะแนนความสามารถในการจำบทร้อยกรองภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ฝึกท่องจากการอ่าน ระหว่างกลอนสุภาพกับโคลงสี่สุภาพ

คนที่	กลอนสุภาพ				โคลงสี่สุภาพ				คะแนน
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	รวม
1	98.44	100	100	99.48	100	100	100	100	99.7
2	98.44	100	100	99.48	100	100	100	100	99.7
3	98.44	98.44	100	98.96	100	100	100	100	99.4
4	98.44	98.44	100	98.96	98.44	100	100	99.48	99.18
5	96.88	98.44	100	98.44	95.31	100	95.31	96.88	97.77
6	96.88	96.88	100	97.92	85.94	100	95.31	93.75	96.13
7	96.88	96.88	100	97.92	84.38	100	89.06	91.15	95.01
8	95.31	95.31	100	96.88	84.38	100	85.94	90.1	93.97
9	90.63	85.94	95.31	90.63	82.81	100	85.94	89.58	90.18
10	89.06	84.38	87.5	86.98	78.13	100	71.88	83.33	85.42
11	82.81	84.38	75	80.73	73.44	98.44	60.94	77.6	79.39
12	82.81	81.25	75	79.69	70.31	96.88	48.44	71.88	76.34
13	82.81	76.56	68.75	76.04	68.75	96.88	45.31	70.31	73.59
14	81.25	75	64.06	73.44	65.63	95.31	45.31	68.75	71.43
15	79.69	73.44	64.06	72.4	60.94	87.5	42.19	63.54	68.6
16	79.69	73.44	64.06	72.4	54.69	87.5	40.63	60.94	67.49
17	79.69	73.44	59.38	70.83	51.56	70.31	40.63	54.17	63.69
18	78.13	70.31	57.81	68.75	50	60.94	37.5	49.48	60.49
19	76.56	65.63	50	64.06	46.88	60.94	35.94	47.92	57.14
20	70.31	62.5	48.44	60.42	45.31	54.69	35.94	45.31	53.94
21	50	57.81	45.31	51.04	45.31	54.69	34.38	44.79	48.36
22	50	50	45.31	48.44	39.06	51.56	32.81	41.15	45.31
23	46.88	40.63	43.75	43.75	37.5	50	26.56	38.02	41.29
24	40.63	37.5	37.5	38.54	31.25	48.44	21.88	33.85	36.53
25	40.63	37.5	35.94	38.02	29.69	42.19	21.88	31.25	35.12

คนที่	กลอนสุภาพ				โคลงสี่สุภาพ				คะแนน รวม
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม	
26	40.63	34.38	23.44	32.81	26.56	40.63	21.88	29.69	31.47
27	26.56	28.13	15.63	23.44	25	37.5	20.31	27.6	25.22
28	25	25	15.63	21.88	21.88	34.38	18.75	25	23.21
29	25	21.88	15.63	20.83	21.88	26.56	17.19	21.88	21.28
30	21.88	20.31	14.06	18.75	21.88	25	17.19	21.35	19.87
31	15.63	17.19	10.94	14.58	21.88	23.44	15.63	20.31	17.04
32	14.06	15.63	6.25	11.98	18.75	21.88	12.5	17.71	14.43
33	9.375	15.63	4.688	9.896	15.63	14.06	10.94	13.54	11.46
34	0	0	0	0	7.813	10.94	10.94	9.896	4.241
ค่าเฉลี่ย รวม	63.51	61.53	56.57	60.54	54.73	67.37	48.21	56.77	58.92

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 1

บทร้อยกรอง ชนิดกลอนสุภาพ เรื่อง ดวงใจลูก

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 50 นาที

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. จำบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
2. บอกความหมายของคำศัพท์ได้
3. อธิบายความหมายของบทร้อยกรองได้
4. พุฒแสดงความรู้สึกในเนื้อหาเกี่ยวกับบทร้อยกรองได้
5. เขียนบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

เนื้อหา

กลอนสุภาพเรื่อง ดวงใจลูก

แขนแม่โอบกอดอุ้มค้อมครองลูก	ใจแม่ผูกสัมพันธ์มั่นสนิท
ดวงตาแม่ส่องนำชัยให้ชีวิต	กายแม่ปิดป้องบังภัยทั้งปวง
ลูกมีกินยอมเห็นแม่เป็นสุข	ลูกเป็นทุกข์ยอมเห็นแม่เป็นห่วง
พระคุณแม่แผ่ซึ่งติดตริ่งทรวง	ประทับใจนี้จึ่งนิรันดร
	(กฤตยา ช่างหิน)

คำศัพท์ ทรวง – ใจ
 นิจ – เสมอไป, สม่่าเสมอ
 นิรันดร – ติดต่อกันตลอดไป

ความหมาย

แม่เลี้ยงดูและค้อมครองลูกให้มีความสุข พระคุณของแม่ทำให้ลูกประทับใจและซาบซึ้งในพระคุณของแม่ตลอดกาล

บทกลอนข้างต้นนำอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย ได้แก่ แขน ใจ ดวงตา กาย มาขึ้นตั้งแต่ละวรรคในบทแรกเพื่อแสดงให้เห็นความผูกพันของแม่ที่มีต่อลูก และยังสัมพันธ์กับใจความที่ตามมา ดังนี้ แขน – โอบอุ้ม, ใจ – ผูกสัมพันธ์, ดวงตา – ส่อง, กาย – บังภัย

ส่วนในวรรคแรกและวรรคที่สองของบทที่สอง แสดงใจความที่ตรงกันข้าม คือ ลูกมีกิน – แม่เป็นสุข กับ ลูกเป็นทุกข์ – แม่เป็นห่วง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มฝึกทักษะจากการฟัง	กลุ่มฝึกทักษะจากการอ่าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>ครูเปิดเทปเพลง“คำน้ำนม”ให้นักเรียนฟัง แล้วนำเสนอสนทนาถึงพระคุณของแม่</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูซักถามนักเรียน 2-3 คน ให้พูดแสดงความรู้สึกของของตนที่มีต่อแม่ 2. นักเรียนฟังบทร้อยกรองเรื่อง “ดวงใจลูก” 2 รอบ จากครู จากนั้นนักเรียนออกเสียงพร้อมกันตามครูทีละวรรค จนครบ 2 บท 3. นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในบทร้อยกรองเรื่อง ดวงใจลูก 4. นักเรียนเขียนความหมายของบทร้อยกรองลงในสมุด แล้วอ่านข้อเขียนของตนให้เพื่อนในชั้นฟัง 2-3 คน 5. นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียน 2 – 3 คน พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของบทร้อยกรองที่ได้ฟัง 2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำบทร้อยกรอง 	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>ครูเปิดเทปเพลง“คำน้ำนม”ให้นักเรียนฟัง แล้วนำเสนอสนทนาถึงพระคุณของแม่</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูซักถามนักเรียน 2-3 คน ให้พูดแสดงความรู้สึกของของตนที่มีต่อแม่ 2. นักเรียนดูแผนผังบทร้อยกรองเรื่อง “ดวงใจลูก” บนกระดาน จากนั้นนักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกันตามครูทีละวรรค จนครบ 2 บท 3. นักเรียนออกมาชี้เส้นใต้คำศัพท์ที่ปรากฏในบทร้อยกรองเรื่อง ดวงใจลูก แล้วช่วยกันอธิบายความหมายคำศัพท์แต่ละคำ 4. นักเรียนช่วยกันถอดคำประพันธ์ แล้วจดบันทึกลงในสมุด 5. นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียน 2 – 3 คน พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของบทร้อยกรองที่ได้อ่าน 2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำบทร้อยกรอง

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เทปเพลง “คำน้ำนม”
2. แผนผังแสดงเนื้อหา บทร้อยกรอง เรื่อง ดวงใจลูก

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
3. ตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง

แผนการสอนที่ 2

บทร้อยกรอง ชนิดกลอนสุภาพ เรื่อง พุดจา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 50 นาที

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. จำบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
2. จับคู่ความหมายของคำศัพท์ได้ถูกต้อง
3. บอกความหมายของบทร้อยกรองได้
4. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความไพเราะของบทร้อยกรองได้
5. เขียนบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

เนื้อหา

กลอนสุภาพ เรื่อง พุดจา

จะพุดจาปราศรัยกับใครนั้น	อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู
ไม่ควรพุดอ้ออิงขึ้นมึงกู	คนจะหล่ลวงลามไม่ขามใจ
แม้จะเรียนวิชาทางค้าขาย	อย่าปากร้ายพุดจาอัชฌาสัย
จึงซื้อง่ายขายดีมีกำไร	ด้วยเขาไม่เคืองจิตคิดระอา

(สุนทรภู่)

คำศัพท์ ปราศรัย – พุดด้วยไมตรีจิต

ตะคั่นตะคอก – ตะคอก, ตวาด, ชูเสียงดัง

เคือง – ไม่พอใจ, ระคาย, รำคาญ

อ้ออิง – สั่น, ดังลั่น, เขิกเกริก

หล่ – ดูถูก, ไม่นับถือ

ลวงลาม – ลวงเกิน, ทำกิริยาไม่รู้จักที่ต่ำที่สูง

ขาม – เกรง

อัชฌาสัย – กิริยาดี

ระอา – เบื่อหน่าย, หมดกำลังใจ

ความหมาย

เมื่อจะพูดจากับใครนั้นไม่ควรใช้วาจาขู่ตะคอกให้ผู้ฟังไม่พอใจ ไม่ควรใช้วาจาหยาบคาย คนที่ได้ฟังจะดูถูกและไม่เกรงใจ หากจะคิดทำการค้าก็ต้องระมัดระวังคำพูดจึงจะทำให้ขายดีมีกำไร เพราะผู้ฟังไม่รำคาญใจหรือเบื่อกับการพูดจา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มฝึกทองจากการฟัง	กลุ่มฝึกทองจากการอ่าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>ครูให้นักเรียนดูภาพ 2 ภาพ ภาพหนึ่งเป็นภาพแม่ค้ากำลังตำลูกค้ำ อีกภาพหนึ่งเป็นภาพแม่ค้าหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ครูให้นักเรียนสมมุติว่าเป็นลูกค้ำของร้าน 2 ร้านนี้ แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>ครูให้นักเรียนดูภาพ 2 ภาพ ภาพหนึ่งเป็นภาพแม่ค้ากำลังตำลูกค้ำ อีกภาพหนึ่งเป็นภาพแม่ค้าหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ครูให้นักเรียนสมมุติว่าเป็นลูกค้ำของร้าน 2 ร้านนี้ แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น</p>
<p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียน 2-3 คน แสดงบทบาทสมมุติเป็นคนที่ซื้ออาหารขายสินค้าประเภทต่างๆ แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น 2. นักเรียนฟังบทร้อยกรองเรื่อง “พูดจา” จากครู 2 รอบ จากนั้นออกเสียงพร้อมกันตามครูทีละวรรค จนครบ 2 บท 3. นักเรียนออกมาจับคู่คำศัพท์และความหมายจากแผ่นเกมจับคู่คำที่ปรากฏในบทร้อยกรองเรื่อง พูดจา 4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายและความไพเราะของบทกลอนที่นักเรียนได้ฟัง 5. นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ 6. นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติเป็นคนขายของโดยใช้คำพูดที่เหมาะสมซึ่งคิดขึ้นเอง 	<p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้นักเรียน 2-3 คน แสดงบทบาทสมมุติเป็นคนที่ซื้ออาหารขายสินค้าประเภทต่างๆ แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น 2. นักเรียนดูแผนผังบทร้อยกรองเรื่อง “พูดจา” บนกระดาน จากนั้นให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกันตามครูทีละวรรค จนครบ 2 บท 3. นักเรียนออกมาจับคู่คำศัพท์และความหมายจากแผ่นเกมจับคู่คำที่ปรากฏในบทร้อยกรองเรื่อง พูดจา 4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายและความไพเราะของบทกลอนที่นักเรียนได้อ่าน 5. นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ 6. นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติเป็นคนขายของโดยใช้คำพูดที่เหมาะสมซึ่งคิดขึ้นเอง

<u>ขั้นสรุป</u>	<u>ขั้นสรุป</u>
<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสมมุติที่ได้ชม ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำบทหรือยกเรื่อง 	<ol style="list-style-type: none"> นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำพูดที่น่าสนใจในชั้นเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำบทหรือยกเรื่อง

สื่อการเรียนการสอน

- แผ่นผังแสดงเนื้อหา บทหรือยกเรื่อง เรื่อง พุดจา
- ภาพแม่ค้า 2 ภาพ ภาพหนึ่งเป็นภาพแม่ค้ากำลังตำลูกค้ำ อีกภาพหนึ่งเป็นภาพแม่ค้าหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส
- แผ่นเกมจับคู่คำศัพท์

การประเมินผล

- สังเกตจากการตอบคำถาม
- สังเกตจากความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทหรือยกเรื่อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 3

บทร้อยกรอง ชนิดกลอนสุภาพ เรื่อง ออย่าเกียจคร้านการเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 50 นาที

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. จำบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
2. บอกความหมายของคำศัพท์ได้ถูกต้อง
3. สรุปความหมายของบทร้อยกรองได้
4. พุคแสดงความประทับใจในบทร้อยกรองได้
5. เขียนบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

เนื้อหา

กลอนสุภาพ เรื่อง ออย่าเกียจคร้านการเรียน

ออย่าเกียจคร้านการเรียนเร่งอุตสาห์	มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน
จะตกถิ่นฐานใดคงไม่แคลน	ถึงคับแค้นก็พอยังประทังตน
อันความรู้รู้กระจ่างเพียงอย่างเดียว	แต่ให้เชี่ยวชาญเกิดจะเกิดผล
อาจจะซึกเข็ดขุฟุสกนธ์	ถึงคนจนพงค์ไพรคงได้ดี

นิตินิสารสาธก – พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

คำศัพท์

อุตสาห์ – ความพยายาม

แคลน – ขัดสน

คับแค้น – ลำบาก, ยากไร้, ฝืดเคือง

ฟู – พองตัวขึ้น (ในที่นี้หมายถึง เจริญขึ้น)

สกนธ์ – ร่างกาย (ในที่นี้หมายถึง ตนเอง)

พงค์ – เชื้อสาย, สกุล

ความหมาย

ออย่าเป็นคนเกียจคร้าน ให้มีความอุตสาหะเล่าเรียน เพราะมีวิชาเหมือนมีทรัพย์มากมาย แม้จะอยู่ที่ใดก็สามารถดำรงชีวิตได้เมื่อมีวิชาติดตัว อันความรู้นั้นแม้รู้เพียงวิชาเดียว แต่ถ้ามีความเชี่ยวชาญในวิชานั้น ก็สามารถประสบผลสำเร็จและเจริญรุ่งเรือง แม้คนคนนั้นจะเป็นคนยากจนหรือคนป่า แต่หากมีความรู้ก็มีโอกาสได้ดี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มฝึกทักษะจากการฟัง	กลุ่มฝึกทักษะจากการอ่าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>ครูให้นักเรียนดูภาพบุคคลอาชีพต่างๆ แล้วให้นักเรียนตอบว่า ภาพที่เห็นเป็นบุคคลในอาชีพใด</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และช่วยกันเขียนชื่ออาชีพต่าง ๆ บนกระดานดำ นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงอาชีพที่ใฝ่ฝัน โดยครูอ่านชื่ออาชีพแต่ละชื่อ แล้วให้นักเรียนยกมือจากนั้นบันทึกจำนวนนักเรียนบนกระดาน นักเรียนอภิปรายถึงความสำคัญของการเรียน เพื่อนำไปประกอบอาชีพในภายหน้า ครูอ่านบทหรือยกกรองเรื่อง “อย่าเกียจคร้าน การเรียน” ให้นักเรียนฟัง 2 รอบ จากนั้นให้นักเรียนออกเสียงพร้อมกันตามครูทีละวรรค จนครบ 2 บท นักเรียนแข่งขันกันออกมาเขียนความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในบทหรือยกกรอง นักเรียนจับคู่กันเพื่อช่วยกันอธิบายความหมายและความไพเราะของบทหรือยกกรองตามความเข้าใจ นักเรียนท่องบทหรือยกกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ 	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>ครูให้นักเรียนดูภาพบุคคลอาชีพต่างๆ แล้วให้นักเรียนตอบว่า ภาพที่เห็นเป็นบุคคลในอาชีพใด</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และช่วยกันเขียนชื่ออาชีพต่าง ๆ บนกระดานดำ นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงอาชีพที่ใฝ่ฝัน โดยครูอ่านชื่ออาชีพแต่ละชื่อ แล้วให้นักเรียนยกมือจากนั้นบันทึกจำนวนนักเรียนบนกระดาน นักเรียนอภิปรายถึงความสำคัญของการเรียน เพื่อนำไปประกอบอาชีพในภายหน้า ครูให้นักเรียนดูแผนผังบทหรือยกกรองเรื่อง “อย่าเกียจคร้าน การเรียน” บนกระดาน จากนั้นให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกันตามครูทีละวรรค จนครบ 2 บท นักเรียนออกมาขีดเส้นใต้คำศัพท์ที่ปรากฏในบทหรือยกกรอง นักเรียนจับคู่กันเพื่อช่วยกันอธิบายความหมายและความไพเราะของบทหรือยกกรองตามความเข้าใจ นักเรียนท่องบทหรือยกกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ
<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนช่วยกันคิดคติประจำใจเกี่ยวกับความพากเพียรในการเรียน 3 – 5 ข้อความ นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำบทหรือยกกรอง 	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนช่วยกันคิดคติประจำใจเกี่ยวกับความพากเพียรในการเรียน 3 – 5 ข้อความ นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำบทหรือยกกรอง

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพบุคคลในอาชีพต่างๆ
2. แผ่นผังแสดงเนื้อหา บทร้อยกรอง เรื่อง อย่อเกี้ยวคร้านการเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
2. ตรวจสอบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 4

บทร้อยกรอง ชนิดโคลงสี่สุภาพ จากโคลงโลกนิติ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เวลา 50 นาที

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. จำบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
2. ค้นหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรมได้ถูกต้อง
3. ถอดคำประพันธ์ได้
4. ยกตัวอย่างการเปรียบเทียบทำนองเดียวกันกับบทร้อยกรองได้
5. เขียนบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

เนื้อหา

โคลงสี่สุภาพจากโคลงโลกนิติ

ปลาร้าพันห่อด้วย	ใบคา
ใบกั้เหม็นคาวปลา	คละคลุ้ง
คือคนหมู่ไปหา	คบเพื่อน พาลนา
ได้แต่ร้ายร้ายฟุ้ง	เฟื่องให้เสียพงศ์
ใบพ้อพันห่อหุ้ม	กฤษณา
หอมระรวยรสพา	เพริศด้วย
คือคนเสพเส่นหา	นักปราชญ์
ความสุขซาบถาม้วย	ดูจไม้กลิ่นหอม

(กรมพระยาเดชาดิศร)

คำศัพท์

ปลาร้า – ปลาหมักเกลือใส่ข้าวคั่ว ใช้เป็นเครื่องจิ้ม

ใบคา – ใบของพืชล้มลุกชนิดหนึ่ง ใบแข็งใช้มุงหลังคา

คละคลุ้ง – คลุ้ง, เหม็นคล้ายกลิ่นของเค็มปนของเน่า

ฟุ้งเฟื่อง – ขจรไป, แพร่หลาย

ใบพ้อ – ใบของปาล์มขนาดย่อมชนิดหนึ่ง ใบใช้ห่อของได้

กฤษณา – ส่วนของเนื้อไม้ที่มีสีดำ พบในเนื้อไม้บางชนิด มีกลิ่นหอม ใช้ทำยาได้

ระรวย – แฉ่วๆ, เบาๆ, รื่นๆ

เฟริศ – งาม, ดียิ่ง

เสพ – คบ, กิน

เสน่หา – ความรัก

ม้วย – ตาย, สิ้นสุด

ความหมาย

เมื่อใช้ใบคาห่อปลาร้าซึ่งมีกลิ่นแรง ใบคาก็ย่อมดูดซับกลิ่นคาวปลาติดอยู่เปรียบกับการคบเพื่อนฝูงที่ไม่ดี เราย่อมถูกชักชวนไปในทางที่ไม่ดี และจะมีแต่เรื่องเลื่อมเสียมาถึงวงศ์ตระกูล ตรงข้ามกับการคบคนคนดีมีความรู้ เราก็ย่อมได้รับแต่สิ่งดีมีประโยชน์จากมิตรอยู่เสมอเปรียบเหมือนใบพ้อได้รับกลิ่นหอมที่ติดมาจากการห่อหุ้มไม้กฤษณาซึ่งเป็นไม้เนื้อหอม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มฝึกท่องจากการฟัง	กลุ่มฝึกท่องจากการอ่าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>ครูนำปลาร้า ใบคา กฤษณา และใบพ้อมาให้ให้นักเรียนดู แล้วอธิบายถึงคุณลักษณะของสิ่งเหล่านั้น</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>ครูให้นักเรียนนำปลาร้า ใบคา กฤษณา และใบพ้อมาศึกษา แล้วอธิบายถึงคุณลักษณะของสิ่งเหล่านั้น</p>
<p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนนำใบคามาห่อปลาร้า และนำใบพ้อมาห่อกฤษณา นักเรียนทดลองดมกลิ่นของใบคาและใบพ้อที่ละเอียด นักเรียนเปรียบเทียบกลิ่นที่ได้ดม แล้วอธิบายว่าต่างกันอย่างไร นักเรียนฟังบทร้อยกรองจากโคลงโลกนิติ จากแถบบันทึกเสียง 2 รอบ จากนั้นนักเรียนออกเสียงพร้อมกันตามครูที่ละวรรค จนครบ 2 บท นักเรียน แข่งขันกันหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรมที่ปรากฏในบทร้อยกรอง นักเรียนถอดคำประพันธ์จากบทร้อยกรองที่ได้ฟัง แล้วนำเสนอในชั้นเรียน 	<p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนนำใบคามาห่อปลาร้า และนำใบพ้อมาห่อกฤษณา นักเรียนทดลองดมกลิ่นของใบคาและใบพ้อที่ละเอียด นักเรียนเปรียบเทียบกลิ่นที่ได้ดม แล้วอธิบายว่าต่างกันอย่างไร ครูให้นักเรียนดูแผนผังบทร้อยกรองจากโคลงโลกนิติ บนกระดาน จากนั้นให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกันตามครูที่ละวรรค จนครบ 2 บท นักเรียน แข่งขันกันหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรมที่ปรากฏในบทร้อยกรอง นักเรียนถอดคำประพันธ์จากบทร้อยกรองที่ได้อ่าน แล้วนำเสนอในชั้นเรียน

<p>7. นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ <u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. นักเรียนหาตัวอย่าง การเปรียบเทียบทำนอง เดียวกัน คนละ 1 ตัวอย่าง แล้วบันทึกลงสมุด</p> <p>2. นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำ บทร้อยกรอง</p>	<p>7. นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ <u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. นักเรียนหาตัวอย่าง การเปรียบเทียบทำนอง เดียวกัน คนละ 1 ตัวอย่าง แล้วบันทึกลงสมุด</p> <p>2. นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำ บทร้อยกรอง</p>
--	--

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นผังแสดงเนื้อหา บทร้อยกรอง จากโคลงโลกนิติ
2. ปลายี่ง ไบคาศ กฤษณา และไบพ้อ
3. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525
4. แถบบันทึกเสียง บทร้อยกรองจากโคลงโลกนิติ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการยกตัวอย่าง
2. สังเกตจากความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
3. การตอบคำถามในบทร้อยกรอง
4. ตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 5

บทร้อยกรอง ชนิดโคลงสี่สุภาพ เรื่อง ยามมีด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 50 นาที

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. จำบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
2. วิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์ได้
3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทร้อยกรองได้
4. เขียนบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

เนื้อหา

โคลงสี่สุภาพ เรื่อง ยามมีด

ยามมีดใช้มีดแท้	ทุกสถาน
คูสีเมื่อรัตติกาล	หม่นเศร้า
ดาวศุกร์กลับซ้ชวาล	สุกสว่าง
แม่มีจันทรเจ้า	ไขว่หวาดหวิว
คราหิวไข้จักต้อง	เสียศรี
อุทกกล้งนาก็	อยู่ได้
เย็นชานผ่านอินทรีย์	พอขึ้น จิตนา
แม่มีได้อิมไข้	ไข้ต้องวางวาย
	(ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง)

คำศัพท์

ไข้ – ไข้ในความหมายว่า ไม่ใช่

รัตติกาล – เวลากลางคืน

ดาวศุกร์ – ดาวดวงที่ 2 ในระบบสุริยะ ถ้าเห็นทางตะวันตกในเวลาค่ำ เรียกว่า

ดาวประจำเมือง ถ้าเห็นทางตะวันออกในเวลาใกล้รุ่ง เรียกว่า ดาวประกายพรึก

ซ้ชวาล – สว่าง, รุ่งเรือง, โพล่งขึ้น

วาง – เปล่าว่าง

อุทก – น้ำ

นาก็ – สะดือ, ท้อง

อินทรีย์ – ร่างกายและจิตใจ

ความหมาย

ยามกลางคืนก็เชื่อว่าจะมีมืดไปทั้งหมด ยังมีแสงดาวสุกสว่าง แม้ไม่มีดวงจันทร์ ก็เชื่อว่า จะอ้างว้าง ยามทิวเช้าว่าจะต้องหม่นหมอง ใช้น้ำกลั้วท้องประทังความหิวได้ ความเย็นจะซึมซาบ ผ่านร่างกายทำให้ชื่นใจ ถึงจะไม่อิมแต่ก็ไม่ถึงกับตาย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มฝึกทองจากการฟัง	กลุ่มฝึกทองจากการอ่าน
<u>ขั้นนำ</u> ครูให้นักเรียนหลับตาเป็นเวลา 3 นาที จากนั้นให้นักเรียน 2-3 คน แสดงความรู้สึกระหว่างที่หลับตา	<u>ขั้นนำ</u> ครูให้นักเรียนหลับตาเป็นเวลา 3 นาที จากนั้นให้นักเรียน 2-3 คน แสดงความรู้สึกระหว่างที่หลับตา
<u>ขั้นสอน</u> 1. นักเรียนจินตนาการถึงยามกลางคืนเปรียบเทียบกับตอนที่นักเรียนหลับตา ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร แล้วให้นักเรียน 2-3 คน แสดงความคิดเห็น 2. ครูอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “ยามมืด” ให้นักเรียนฟัง 2 รอบจากนั้นให้นักเรียนออกเสียงตามครูทีละวรรค จนครบ 2 บท 3. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์กรองที่ปรากฏและความไพเราะของบทร้อยกรอง แล้วสรุปหน้าชั้น 4. นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ	<u>ขั้นสอน</u> 1. นักเรียนจินตนาการถึงยามกลางคืนเปรียบเทียบกับตอนที่นักเรียนหลับตา ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร แล้วให้นักเรียน 2-3 คน แสดงความคิดเห็น 2. ครูให้นักเรียนดูแผนผังบทร้อยกรอง เรื่อง “ยามมืด” บนกระดาน จากนั้นให้นักเรียนออกเสียงตามครูทีละวรรค จนครบ 2 บท 3. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์กรองที่ปรากฏและความไพเราะของบทร้อยกรอง แล้วสรุปหน้าชั้น 4. นักเรียนท่องร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ
<u>ขั้นสรุป</u> 1. นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของบทร้อยกรองที่ได้ฟัง 2. นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำบทร้อยกรอง	<u>ขั้นสรุป</u> 1. นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของบทร้อยกรองที่ได้อ่าน 2. นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำบทร้อยกรอง

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนผังแสดงเนื้อหา บทร้อยกรอง เรื่อง ยามมืด

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจสอบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 6

บทร้อยกรอง ชนิดโคลงสี่สุภาพ เรื่อง ไทยเคย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 50 นาที

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. จำบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
2. อธิบายความหมายของคำศัพท์ได้
3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทร้อยกรองได้
4. สรุปความหมายของบทร้อยกรองได้
5. เขียนบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

เนื้อหา

โคลงสี่สุภาพ เรื่อง ไทยเคย

ไทยเคยเคยเปลี่ยงปล้า	ลงเพราะ
เพลินวิวาทบาดทะเลาะ	เบาะแว้ง
อย่าโกรธพิโรธเคราะห์	คราวโชค ร้ายเคย
พึงโทษความโหดแห่ง	หันหน้ากรรมเวร
ไทยเคยเคยจดข้อ	จำคำ นี้ฎา
โนบดินอกท่า	เล่นได้
สามัคคีธรรมกำ	ไม้กวาด นั้นแล
ร่วมมัดขจัดรกได้	เรียบร้อยรอยทาง

(พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์)

คำศัพท์

เปลี่ยงปล้า – ปลั่งพลาด, ผิดพลาด

วิวาท – ทะเลาะ, ได้เถียง

พิโรธ – โกรธ, เคือง

บ่ – ไม่

ขจัด – กำจัด

สามัคคี – ความพร้อมเพรียงกัน

ความหมาย

คนไทยเคยเพียงพล้าแก่ศัตรู เนื่องจากแตกความสามัคคีกัน คนไทยควรมีความสามัคคีกันไว้จะทำให้อยู่รอดปลอดภัย เหมือนกับไม้กวาดที่กำเป็นมัดแล้วสามารถขจัดสิ่งสกปรกตามทางได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

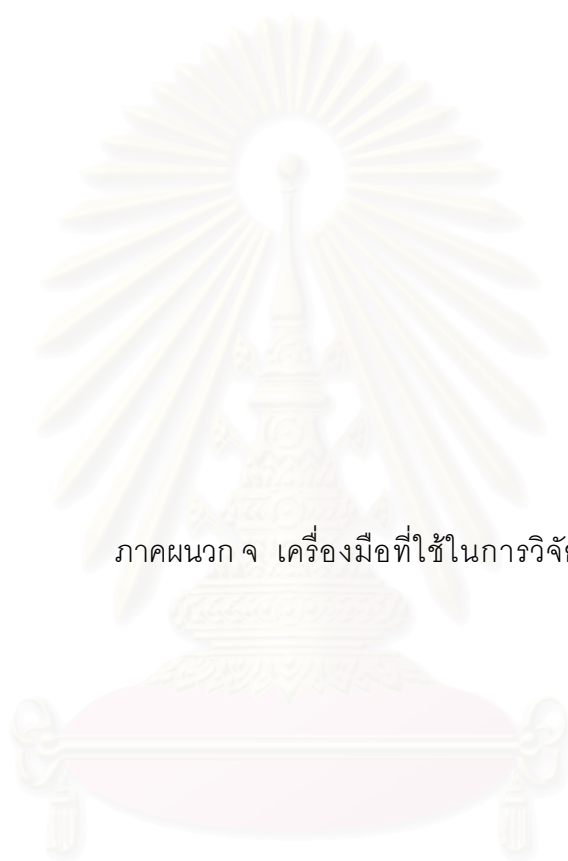
กลุ่มฝึกท่องจากการฟัง	กลุ่มฝึกท่องจากการอ่าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>ครูให้นักเรียนหัดตะเกียบ 1 อันเปรียบเทียบ กับหัดหลายอันพร้อมกัน</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ ของการทำงานกลุ่มและทำงานคนเดียว ครูอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “ไทยเอ๋ย” ให้นักเรียน ฟัง 2 รอบจากนั้นให้นักเรียนออกเสียงตามครู ที่ละวรรค จนครบ 2 บท นักเรียนออกมาเขียนคำศัพท์ที่อยู่ในบทร้อย กรองคนละคำบนกระดาน ครูอธิบายความ หมาย จากนั้นนักเรียนช่วยกันถอดความหมาย ของคำประพันธ์ นักเรียนท่องบทร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ 	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>ครูให้นักเรียนหัดตะเกียบ 1 อันเปรียบเทียบ กับหัดหลายอันพร้อมกัน</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ ของการทำงานกลุ่มและทำงานคนเดียว ครูให้นักเรียนดูแผนผังบทร้อยกรอง เรื่อง “ไทยเอ๋ย” บนกระดาน จากนั้นให้ นักเรียน ออกเสียงตามครูที่ละวรรค จนครบ 2 บท นักเรียนออกมาขีดเส้นใต้คำศัพท์ที่ปรากฏใน บทร้อยกรอง ครูอธิบายความหมายของคำ ศัพท์ จากนั้นนักเรียนช่วยกันถอดความหมาย ของคำประพันธ์ นักเรียนท่องร้อยกรองพร้อมกันทั้งชั้น 2 รอบ
<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความ หมายของบทร้อยกรองที่ได้ฟัง นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำ บทร้อยกรอง 	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความ หมายของบทร้อยกรองที่ได้อ่าน นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการจำ บทร้อยกรอง

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ตะเกียบ
2. แผนผังแสดงเนื้อหา บทร้อยกรอง เรื่อง ไทยเอ๋ย

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง

ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบ ชุดที่ 1

วัดความสามารถในการจำบทร้อยกรองเรื่อง ดวงใจลูก

ชื่อ..... ชั้น ม.2/..... เลขที่.....

คำสั่ง : จงเขียนบทร้อยกรองเรื่อง ดวงใจลูก (เวลา 10 นาที)

เรื่อง ดวงใจลูก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลย บทท่องจำเรื่อง ดวงใจลูก

แขนแม่โอบกอดอุ้มคุ้มครองลูก	ใจแม่ผูกสัมพันธ์มั่นสนิท
ดวงตาแม่ส่องนำชัยให้ชีวิต	กายแม่ปกป้องบังภัยทั้งปวง
ลูกมีกินยอมเห็นแม่เป็นสุข	ลูกเป็นทุกข์ยอมเห็นแม่เป็นห่วง
พระคุณแม่แผ่ซึ่งติดตรึงทรวง	ประทับดวงใจนี้ในจิณรันดร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบ ชุดที่ 2

วัดความสามารถในการจำบทร้อยกรองเรื่อง พุคจา

ชื่อ..... ชั้น ม.2/..... เลขที่.....

คำสั่ง : จงเขียนบทร้อยกรองเรื่อง พุคจา (เวลา 10 นาที)

เรื่อง พุคจา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลย บทท่องจำเรื่อง พุดจา

จะพุดจาปราศรัยกับใครนั้น	อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู
ไม่ควรพุดอ้ออิงขึ้นมิ่งกู	คนจะหลู่ลวงลามไม่ขามใจ
แม้จะเรียนวิชาทางค้าขาย	อย่าปากร้ายพุดจาอัชฌาสัย
จึงซื่อง่ายขายดีมีกำไร	ด้วยเขาไม่เคืองจิตคิดระอา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบ ชุดที่ 3

วัดความสามารถในการจำทำนองเรื่อง อย่าเกียจคร้านการเรียน

ชื่อ..... ชั้น ม.2/..... เลขที่.....

คำสั่ง : จงเขียนบททำนอง เรื่อง อย่าเกียจคร้านการเรียน (เวลา 10 นาที)

กลอนสุภาพเรื่อง อย่าเกียจคร้านการเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลย บทท่องจำเรื่อง อย่อเกี่ยจคร้านการเรียน

อย่อเกี่ยจคร้านการเรียนเร่งสุดสำหรับ	มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน
จะตกถิ่นฐานใดคงไม่แคลน	ถึงคับแค้นก็พอยังประทังตน
อันความรู้รู้กระจ่างเพียงอย่างเดียว	แต่ให้เชี่ยวชาญเถิดจะเกิดผล
อาจจะชักเชิดชูฟูสกนธ์	ถึงคนจนพงศ์ไพร่คงได้ดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบ ชุดที่ 4

วัดความสามารถในการจำหรือกรองจากโคลงโลกนิติ

ชื่อ..... ชั้น ม.2/..... เลขที่.....

คำสั่ง : จงเขียนบทหรือกรองจากโคลงโลกนิติ

โคลงสี่สุภาพจากโคลงโลกนิติ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลย บทท่องจำจากเรื่อง โคลงโลกนิติ

ปลาร้าพันห่อด้วย	ใบคา
ใบก็เหม็นคาวปลา	คละคลุ้ง
คือคนหมู่ไปหา	คบเพื่อน พาลนา
ได้แต่ร้ายร้ายฟัง	เฟื่องให้เสียพงศ์
ใบพ้อพันห่อหุ้ม	กฤษณา
หอมระรวยรสพา	เพริศด้วย
คือคนเสพเสนาหา	นักปราชญ์
ความสุขซาบถาม้วย	ดูจไม้กลิ่นหอม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบ ชุดที่ 5

วัดความสามารถในการจำหรือยกรอง เรื่อง ยามมีด

ชื่อ..... ชั้น ม.2/..... เลขที่.....

คำสั่ง : จงเขียนบหรือยกรองเรื่อง ยามมีด (10 นาที)

โคลงสี่สุภาพ เรื่อง ยามมีด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เจดีย์ บทท่องจำเรื่อง ยามมืด

ยามมืดใช้มืดแท้	ทุกสถาน
คูสิเมือรัตติกาล	หม่นเศร้า
ดาวศุกร์กลับชัชวาล	สุกสว่าง
แม่บ่มีจันทร์เจ้า	ไข่ว่างหวาดหวิว
คราหิวไข้จักต้อง	เสียดศรี
คุกกกล้วนนาถิ	อยู่ได้
เย็นชานผ่านอินทรีย์	พอขึ้น จิตนา
แม่มิได้อิมไข้	ไข้ต้องวางวาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบ ชุดที่ 6
วัดความสามารถในการจำบทร้อยกรอง เรื่อง ไทยเอ๋ย

ชื่อ..... ชั้น ม.2/..... เลขที่.....

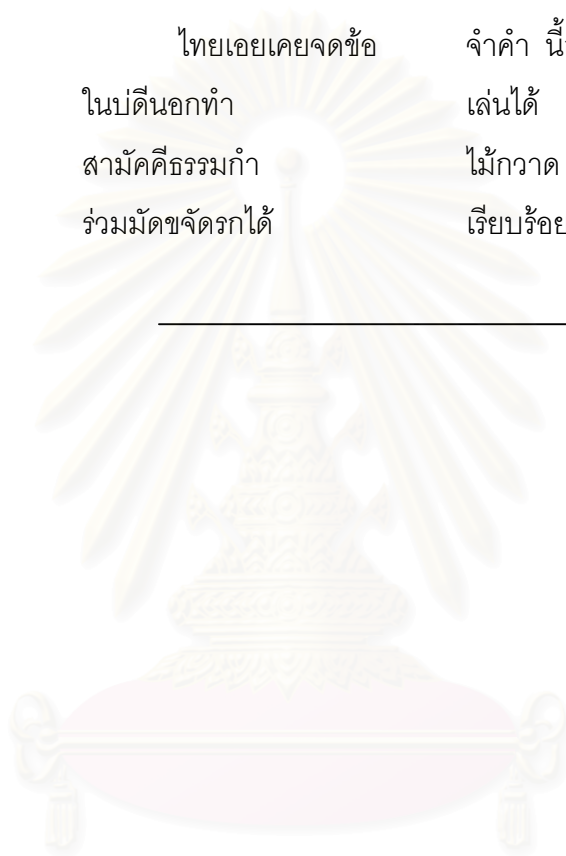
คำสั่ง : จงเขียนบทร้อยกรองเรื่อง ไทยเอ๋ย (10 นาที)

โคลงสี่สุภาพ เรื่อง ไทยเอ๋ย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลย บทท่องจำเรื่อง ไทยเคย

ไทยเคยเคยเพลิงปล้ำ	ลงเพราะ
เพลินวิบาทบาดทะเลาะ	เบาะแว้ง
อย่าโกรธพิโรธเคราะห์	คราวโชค ร้ายเคย
พึงโทษความโหดแห่ง	หันหน้ากรรมเวร
ไทยเคยเคยจดข้อ	จำคำ นี้ฤา
ในบดินอกทำ	เล่นได้
สามัคคีธรรมกำ	ไม้กวาด นั้นแล
ร่วมมัดขจัดรกได้	เรียบร้อยรอยทาง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายชัณธ์ชัย อธิเกียรติ เกิดวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2518 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จ การศึกษาปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย – เทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2539 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542 ปัจจุบันเป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียน สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย